

Tednik

Glasiilo Socialistične zveze delovnega ljudstva za Podravje

Št. 27

PTUJ, 8. JULIJA 1966

Cena: 0,4 ND, 40 SD

Letnik XIX

Toča je povzročila v ptujski občini tudi do 80 odstotkov škode

Neurje in toča z dne 19., 24. in 28. junija 1966 nista samo gospodarsko močno prizadela prebivalstva na večjem območju v občini Ptuj in tudi v sosednji občini Ormož, temveč sta povzročili tudi obsežno delo uprave občinske skupščine Ptuj z ugotavljanjem višine nastale škode ter mej prizadetih območij, da bi lahko prizadete občane razbremenili obveznosti, ki bi jih sicer imeli do občinske skupnosti iz letošnjega dohodka.

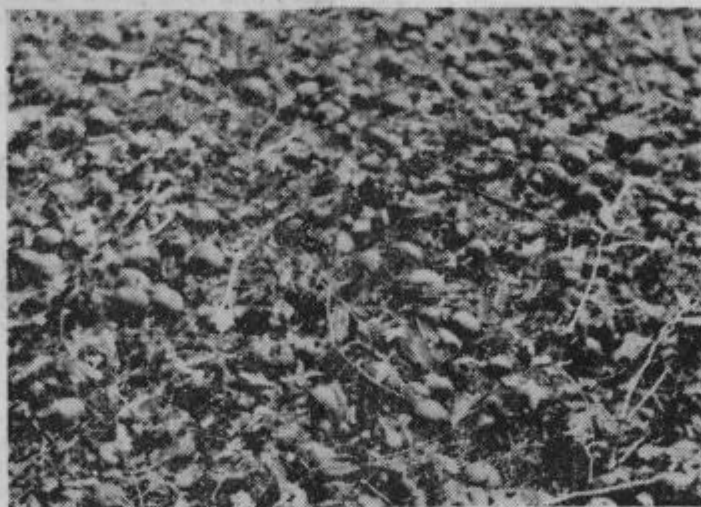
Kot je javnost že iz Tednika izvedela, se je odločila občinska skupščina Ptuj za enostavnejši in za ljudstvo ugodnejši način ugotavljanja škode brez posamičnih prijav, temveč za ugotavljanje škode po celotnih območjih. Takšen način dela je pokazal svoje prednosti že po lanskem poplavih in so sedaj na razpolago že dragocene izkušnje iz takega dela, ki zagotavlja tudi večje objektivnosti pri ocenjevanju nastale škode.

Komisija za ugotavljanje škode po nedavni toči je v glavnem opravila prvo delo s tem, da je zbrala osnovne podatke za detajlno ocenitev škode na posameznih posevkih. Ugotovitve v 41 katastrskih občinah so pokazale, da obstajajo 3 stopnje intenzivnosti povzročenih škode. V prvo stopnjo intenzivnosti šteje komisija škodo na sadovnjakih in vinogradih, na posevkih in okopavinah, in sicer od 60 do 80%, v drugo stopnjo škodo od 40 do 60% in v tretjo stopnjo pa do 40%.

Dne 28. junija je vihar s točo prizadel tudi kraje Jiršovci, Gornice in del Strmca; škodo na tem območju še ugotavlja komisija in še stopnje povzročenih škode niso v celoti znane.

Glede na zbrani material bodo komisije ugotovile po vsaki občini območjih intenzivnosti v katastrske načrte, katerim lastnikom

in katere kulture ter kolike površine so poškodovane in za kar se mora obračunati zmanjšan katastrski dohodek. Posestnikom bo zmanjšan katastrski dohodek za tiste kulture, ki so vpisane v katastrskem operatu oz. v posestnem listu. Ti posestniki bodo dobili od oddelka za dohodke občinske skupščine odločbo o znižanju prispevka osebnega dohodka zaradi poplave odmere prispevkov zaradi elementarne nesreče. Odločbo ne bodo dobili posestniki, pri katerih škoda ne bo presegala 20% v primerjavi s celotnim katastrskim dohodkom zavezanca,

Pred točo polne jable so sedaj brez sadu in listja

kot je to določeno v 7. členu odloka o prispevkih in davkih občanov v občini Ptuj (Uradni vestnik občine Ormož in Ptuj, številka 1-1/13/66).

O končnih rezultatih o delu komisij bo seznanjena občinska skupščina Ptuj na eni izmed prihodnjih sej.

V. J.

Pomoč ormoški občini po toči in neurju

Delo komisije za ugotovitev ukrepov za ublažitev posledic

Komisija so sestavljali člani izvršnega sveta SRS Rudi Čačinovič, Ivan Ros, Mirko Zlender, sekretar za gospodarstvo Sveto Kobal, predstavnik splošne gospodarske banke Skof, poslanca ormoške in ljubljanske občine Jože Tramšek in Rado Pušnjak, predstavnik Zavarovalnice, predsednik občine Ormož Franc Novak ter predsednik občine Ljutomer Kapun, direktor

KZ kombinat Jeruzalem — Ormož Matija Ratek ter vrsta drugih.

Komisija je podala predloge, kako rešiti katastrofalne posledice, prizadejane s točo 19. junija letos. Komisija bi naj ugotovila možnosti, kako rešiti in odpraviti te posledice, ki so nastale po toči.

Toča je prizadela okrog tri milijarde dinarjev škode. Konkretne predloge za ublažitev te škode so bili: v KZ kombinatu Jeruzalem — Ormož, kjer je bilo škodo nad eno in pol milijardo in ker škoda ne more biti povsem krita z zavarovalnino, bi se naj prolongirale anuitete, ki jih ima kombinat za dobo dveh let, prav tako pa bi se naj iz sredstev republiških gospodarskih rezerv dodelili kombinatu krediti v višini najmanj 250 milijonov S dinarjev za dokončanje investicijskih del v vinogradniških in sadnih nasadih, katerih ne bi mogli doživeti zaradi izpada dohodkov vsled katastrofe.

Občini se naj sanira izpad proračuna v višini 90 milijonov S dinarjev, ki je nastal zaradi zmanjšanja proračunskih dohodkov, zaradi škode, ki jo je prizadejalo neurje. V tem je 72 milijonov izpada na kmečkem davku, ker bodo za ta znesek znižali davek, 18 milijonov S dinarjev pa bo izpada na prometnem davku in ostalih dohodkih vsled zmanjšanja kupne moči prebivalstva. Kupna moč se je zmanjšala približno za dve milijardi dinarjev.

Občinski skupščini bi se naj takoj zagotovil kredit za dozdaj osnovne šole Miklavž pri Ormožu v višini 116 milijonov S dinarjev.

Šola leži v centru najbolj prizadetega področja. Je v zadnjih letih eden najhujših problemov. Sedaj ima prostore v starem opuščenem župnišču, gostilni, trgovini pa tudi v preurejenem bivšem upraviteljskem stanovanju, ki že skoraj povsem razpada. S takojšnjo odobritvijo teh sredstev bi bilo možno rešiti problem šole na tem območju, pa tudi problem zaposlitve okoliskega prebivalstva.

Cestni sklad bi naj čimprej pristopil k dokončanju rekonstrukcije ceste Pavlovci—Ivajnkovec v dolžini 5 km, ker je ta odsek še edini neasfaltirani odsek na cesti Ljutomer—Ormož.

Pristopi se naj čimprej h gradnji improviziranega mostu čez Dravo v Ormožu.

Vodni sklad SRS bi naj tudi

povzročila ob najmanjših nalivih velike poplave in s tem v zvezi občutno gospodarsko škodo. Prizadetemu kmečkemu prebivalstvu je treba v skladu z določili odloka o prispevkih in davkih občanov občine Ormož ublažiti davčna bremena zaradi katastrofe, prav tako pa bo potrebno odpraviti disproporcije v obdavčenju individualnih kmečkih gospodarstev.

To so bili v glavnem zaključki ugotovitve te komisije, ki so bili podani posameznim forumom. Vprašanje je, v kolikšni meri bodo realizirani.

Vsi udeleženci posvetovanja so si ogledali področja, prizadeta s točo.

Bojan Oberčkal

PLENUM OBČINSKEGA ODBORA SZDL ORMOŽ

Ugodna ocena za polletno delo

V PRIHODNIH DNEH, PLENUM OBČINSKEGA ODBORA SZDL ORMOŽ — PROGRAM DELA ZA I. POLLETJE 1966 REALIZIRAN — PRI REALIZACIJI PROGRAMA SODELOVALE VSE KOMISIJE OBČINSKEGA ODBORA SZDL, ZLASTI KOMISIJA ZA DRUŽBENO DEJAVNOST IN DRUŽBENO EKONOMSKA VPRAŠANJA.

O problemih kmetijskega razpravljal na dveh razširjenih sešankih in komisije za družbeno-ekonomsko vprašanja ter na IO občinskega odbora SZDL. Prvotno so mislili razpravljati o kmetijstvu na plenumu, vendar so to lemo postavili kot osnovno točko dnevnega reda na občinski konferenci, ki so jo imeli v mesecu aprilu. Na konferenci so sodelovali vsi člani občinskega odbora SZDL, predsedniki krajevnih organizacij in krajevnih skupnosti, skupina odbornikov kmetovalcev ter strokovni aktiv KZ «Kombinat Jeruzalem» Ormož. Konferenca je v svojih sklepih in poročilih oblikovala jasne koncepte nadaljnjega razvoja kmetijske proizvodnje v občini.

Občinski odbor SZDL je sklical široko posvetovanje o problemih krajevnih skupnosti. Na posvetovanju so sodelovali predsedniki in tajniki krajevnih skupnosti, predsedniki krajevnih organizacij SZDL ter predstavniki občinske skupščine, Komunalno-stanovanjskega podjetja itd. Zmenili so se za načrt dela pri izdelavi in sprejemanju programov krajevnih skupnosti ter za osnovne kriterije delitve sredstev, s katerimi bodo razpolagale krajevne skupnosti. Po posvetovanju je večina svetov krajevnih skupnosti izde-

TE DNI PO SVETU

Četrta plenarna seja centralnega komiteja ZKJ je zadnje dni potisnila v ozadje vse druge dogodke doma in v tujini. To je tudi povsem razumljivo. Sklepi, ki so jih sprejeli na brlonskem zasedanju, pomenijo nov korak pri ustvarjanju resnične socialistične demokracije, obenem pa tudi odločen obračun z vsemi tišimi skupinami in posamezniki v najvišjih upravnih in partijskih vrhovih, ki so s svojim ravnanjem zadrževali izvajanje gospodarske reforme in krili osnovna načela demokracije v odnosu na državljane.

Nič čudnega ni, če je svetovni tisk brez izjeme objavil dokaj članke in komentarje o plenumu. Med njimi je mnogo takih, ki objektivno ocenjujejo sprejete sklepe. Ne manjka pa tudi takih, ki skušajo prikazati odstop dosedanjega podpredsednika republike in dolgoletnega notranjega ministra Rankovića in morebitne druge personalne spremembe v varnostnih organih kot »boj za oblast« oziroma za Titovega naslednika. Tak način pisanja seveda želi ustvariti vtis, da je partijsko vodstvo kot celota neenotno in da se bo organizacija počasi razšla.

Predsednik Tito je v svojih govorih po plenumu opozoril na te maneve in jih odločno odklonil. Zveza komunistov se je vedno ravnala po sprejetih načelih in je pokazala kljub nekaterim pomanjkljivostim monolitnost in revolucionarno odločnost. O tem govori tudi samo brlonsko zasedanje.

DE GAULLE V MOSKVI

Obisk predsednika de Gaulle v Moskvi je dvignil precej prahu že takrat, ko je bilo očitno, da bo do njega tudi prišlo. Seveda ne bi smeli trditi, da bi povsod na zahodu z nezaupanjem gledali na prvi povojni obisk francoskih visokih predstavnikov v sovjetskem glavnem mestu. Spremembe francoske politike — umik iz NATO, težnje po evropski enotnosti mimo vojaških in ideoloških blokov, medevropsko sodelovanje na najširši podlagi, obsodba vietnamske agresije itd. — so v Moskvi sprejeli z razumevanjem in odobravanjem, saj so sovjetski voditelji večkrat poudarili podobne želje. Prizadevanja, da Evropa postala pod-

ročje medsebojnega zaupanja in sodelovanja mimo blokov, ki so tako sodelovanje onemogočali, pa so najetela na odobravanje v širši evropski javnosti. Smo na pragu obdobja, ko se vojaški bloki krhajo kot prežvečena oblika nekdanje hladne vojne. Vse isto, kar tak razvoj podpira, je v bistvu pozitivno in sprejemljivo.

Uradno sovjetsko-francosko poročilo o razgovorih pravi, da so stiki predsednika de Gaulle in zunanjega ministra Couva de Murville s sovjetskimi premierom Kosiginom, prvim sekretarjem CK KP SZ Brežnjevom in drugimi osebnostmi okrepili občutek zaupanja v Evropi. Evropske probleme je treba reševati predvsem v evropskem okviru. Obe deželi si prizadevata okrepiti oziroma popuščanja med vzhodnimi in zahodnimi deželami.

ZASEDANJE VARŠAVSKE ZVEZE

Članice varšavske vojaške zveze so se v ponedeljek sestale v Bukaresti v obliki politično posrednega odbora z željo, da bi pokazale odločno voljo sočlenskih dežel za krepitev miru in varnosti. Obravnavale so nevarnost zahodnonemškega militarizma in revanšizma ter prizadevanja, da bi Zah. Nemčija dobila jedrsko orožje v okviru NATO, evropsko pomiritev in zaupanje v okviru izjav nekaterih vzhodnoevropskih in zahodnoevropskih voditeljev ter vietnamsko krizo. Seveda so se lotili tudi vojaških vprašanj, kajti evropska pomiritev ni vprašanje kratke dobe, temveč daljšega procesa, sam razvoj pa je odvisen predvsem od zahodnih partnerjev.

Če zahodni tisk treznejše spremlja zasedanje v Bukaresti, je to ugodno znamenje. Dokazuje, da se zaveda velikih sprememb, ki se dogajajo v Evropi. Zelja po sodelovanju vse bolj politika v ozadje ravnotežje sil v večjem strahu pred novim spopadom, o čemer so doslej govorili strategji in politiki. Tudi določeni različni nazori znotraj varšavske zveze pričajo o tem pozitivnem procesu. Vendar bodo predstavniki dežel članice našli skupen jezik, o čemer govori tudi že sprejeta osnovna deklaracija.

Drugi dogodki

Indonezijski kongres, najvišje predstavniško telo, je sprejel te dni daljnosežne ukrepe. Sem sodijo tudi določene personalne spremembe, ki pomenijo za nadaljnji politični razvoj v deželi poseben pomen.

Pravijo, da predstavlja sestava začasnega kongresa pravo podobo zamotanega položaja v tej deželi, ki se po znanih dogodkih še ni našla. Predsednik Sukarno je s tem, ko je prepustil pred-

sednjo vlado, generalu Suhartu vsa pooblastila za »politično rešitev krize«, pravzaprav reševal lasten ugled, ki ga je upor še bolj omajal.

Ce je kongres te dni sklenil, da bo predsedniku še podaljšal mandat, da pa ga ne bo imel več doživljenjsko, je s tem pokazal, da ne odobrava Sukarnove politike zadnjih let. Ostal mu bo samo še laskav naslov — »veliki vodja revolucije«, ki pa mu ne daje več nobenih »pravih pooblastil«.

Suharto je prejel mandat za sestavo nove vlade. S tem so lotili od predsednika republike do sedanjega vladni predsedniški položaj. Tako se je neposreden vpliv generala Suharta na tekočo politiko okrepil. Sukarnov pa še bolj zmanjšal. Kongres je sicer zahteval da se Suharto o zunanjepolitičnih vprašanjih posvetuje s predsednikom republike, to je Sukarnom, toda ta sklep je, kot vse kaže, bolj načelne kot praktične narave.

Na drugi strani je kongres podprl linijo, ki jo je pričel uveljavljati zunanji minister Malik. Znova se je zavzel v tekoči politiki za načela miroljubne koeksistence, ki jo je predsednik Sukarno s svojo neposredno naslovnitvijo na Kitajsko potisnil povsem v ozadje. Indonezija je proti tujim oporiščem in tujemu posredovanju. Seveda so to trenutno postavljena načela, ki jih bodo morali dokazati v vsakdanjem življenju.

Na drugi strani je kongres odkrito nastopil proti komunistični ideologiji. Sprva so prvaki armade, ki igrajo tako pomembno vlogo ob zadušitvi nedavnega odpora, zatrjevali, da nastopajo proti KP Indonezije zato, ker je sodelovala ali celo vodila upor, ne pa proti ideologiji kot taki. Najnovejši sklep dokazuje, da temu ni tako. Vprašanje pa je, ali bo mogoče kar tako odstraniti načela gibanja, ki je imelo milijone pristaev. Sam sklep so potemtakem sprejeli zaradi trenutnih političnih potreb.

(NADALJEVANJE NA 3. STRANI)

Postopje ptujske gimnazije v Prešernovi ulici je sedaj prazno, ker so dijaki na počitnicah

Vodna skupnost za melioracijo Pesniške doline je opravila svojo važno nalogo

Delavska sveta Vodne skupnosti Drava – Mura Maribor in Vodne skupnosti za melioracijo Pesniške doline sta sklenila, da se slednja vodna skupnost pripoji k Vodniskupnosti Drava – Mura Maribor. Ta pripojitve se postopoma izvaja, in sicer tako, da je del osebja že na svojih novih mestih, dela na delovnih mestih pa že potekajo pod tehničnim vodstvom Vodne skupnosti Maribor. V celoti se bo vodna skupnost za melioracijo Pesniške doline pripojila Vodni skupnosti Maribor približno v 2 mesecih.

Na spojitve obeh vodnih skupnosti je vplivalo predvsem, da je bila z novim republiškim zakonom o vodah, ki je bil nedavno potrjen, ustanovljena za območje Drave in Mure samo ena vodna skupnost in sicer Maribor, na katero se prenesejo kot osnovna sredstva vsi regulacijski in melioracijski objekti na tem območju. Zaradi tega ne bi imela Vodna skupnost za melioracijo Pesniške doline več pravega smisla, ker je prešlo s tem tudi vzdrževanje melioracijskega sistema Pesniške doline v pristojnost Vodne skupnosti Maribor. Za vzdrževalna dela območja Drave in njenih pritokov ima Vodna skupnost Drava – Mura Maribor organizirano v Ptujju sekcijo za Dravo, kateri bo priključena oziroma je deloma že priključena Vodna skupnost za melioracijo Pesniške doline.

Vsa vodna gospodarska dela zahtevajo stalno vzdrževanje že obstoječih objektov, ker deluje nanje voda neprestano, bodisi s svojo erozijsko silo bodisi da objekte zaplavlja. Posebno bo to vzdrževanje zelo nujno na hidro-sistemu Pesnica, kjer je poleg regulacije Pesnice in njenih naravnih pritokov več kot 100 kilometrov odprtih jarkov. Ti jarki imajo razmeroma majhne padce in to je tudi majhne vodne hitrosti ter bodo zato izpostavljeni hitremu zamuljavanju. To bi imelo za posledice dvigovanje dna in s tem onemogočanje ali vsaj močno oviranje iztokov dreznajnih sistemov. Pri večletnem slabem vzdrževanju se lahko zgodi, da bi melioracijski sistem popolnoma odpovedal.

Verjetno bo financirano vzdrževanje naravnih vodotokov, tj. Pesnice in pritokov (Zg. in Sp. Brnica, Drvanja, Velka itd.), iz sredstev republiškega vodnega sklada, medtem ko bodo morali vzdrževati odprte kanale neposredni uporabniki, tj. kmetijska gospodarstva in kmetovalci, na podlagi odškodnin, ki jih bodo plačevali po hektaru. Dosedanji obseg vzdrževanja je bil neznamenit in se je omejeval predvsem na odprte vodotoke. V letošnjem letu je v te svrhe predvideno iz republiškega sklada 410.000 novih dinarjev.

Važne so tudi komunikacije

Pri projektiranju melioracijskega sistema so bile premalo upoštevane komunikacije za spravljane poljskih pridelkov. Zaradi tega bo po vsej verjetnosti potrebno v bližnji bodočnosti še vedno graditi manjše mostove in propuste čez nove odprte jarke. Sedanji mostovi so preračunani na večje komplekse in ne rešujejo v celoti problema.

Vodna skupnost za regulacijo Pesniške doline je izpolnila po osvoboditvi važno nalogo na tem območju vodnega gospodarstva.

ročno in bolj počasi, vendar zelo kvalitetno, saj raste na nasipih in brežinah najlepša trava. Od Mezgovca navzgor pa se Pesnica gradi iz kredita 2,8 milijarde starih dinarjev in sicer doseže njih iz zveznih in lokalnih virov. Ta regulacija zelo hitro napreduje, saj je že v lanskem letu prešla mejo občine Ptuj in se gradi v večji meri z obsežno mehanizacijo. Verjetno bodo dela

Kjer je bilo prvotno razrito in razkopano gradbišče, je sedaj lepo oblikovana struga Pesnice

Ta vodna skupnost je bila ustanovljena na zadružni podlagi po bivšem zakonu o vodnih skupnostih. Po tem zakonu se je namreč vodna skupnost lahko ustanovila, ko je bilo za to najmanj 2/3 posestnikov na njenem območju. Veliko delo je bilo na vzpostavitve vodnega katastra, ki ga prej ni bilo, potreben pa je bil zaradi plačevanja vodnega prispevka. Ta vodni kataster bo potreben še nadalje, posebno za določanje zgoraj navedenih odškodnin, ki se bodo zbirale deloma za vračanje kredita za gradnjo hidromelioracijskega sistema, deloma pa za njegovo vzdrževanje.

Vodna skupnost za melioracijo Pesniške doline je zgradila v zadnjih letih oziroma rekonstruirala regulacijo Pesnice od izliva Pesnice v Dravo v Cvetkovičih pa nad Mezgovce. Ta dela so se izvajala glede na manjša finančna sredstva sicer

na sistemu za odpravo poplav končana v celoti že naslednje leto. Za celotno ureditev odvodnega sistema, to je tudi za detajlno melioracijo, pa bo potrebno še veliko dela in finančnih sredstev. Šele tedaj, ko bodo izvršena v celoti vsa hidromelioracijska in tudi agromelioracijska dela, bo dolina dobila svojo zaželeno podobo in rodovitnost ter tudi turistično privlačnost. Za ta dela bo potrebno še 3 do 4 milijarde starih dinarjev.

Občinska skupščina Ptuj je organizirala pred nedavnim ogled komunikacijskega sistema v tej dolini, ki je kakor že rečeno, nepopoln. Odborniki občinske skupščine so že na več zasedanjih sprožili vprašanje dopolnilnih komunikacij, ker nastajajo na terenu pereči problemi spravljanih poljskih pridelkov. S predsednikom občinske skupščine Lojzko Stropnikovo je bilo še nekaj skupščinskih in

političnih funkcionarjev ter strokovnjakov, ki so skušali najti najboljše rešitve za te pereče probleme.

Poseben problem je še končna določitev širšega in ožjega melioracijskega območja, za katerega morajo izdati skupščine občin posebne odločbe. Bilo je v tem pogledu že precej storjenega, vendar do sedaj še ni prišlo do polnega soglasja za določitev te meje. Zaradi tega je bila imenovana posebna komisija, ki bo pričela te dni s svojim delom in ki bo dala skupščinam Lenart, Maribor, Ptuj in Ormož svoj dokončni predlog.

V. J.

Ptuj za proslavo 1900-letnice ustanovitve mesta

Leta 1969 bo proslavil Ptuj 1900. letnico ustanovitve mesta Ptuj in zapisu rimskega zgodovinarja Tacita mlajšega o mestu Ptuj — Petovio, kar je toliko zanimivejše, ker je v delih tega zgodovinarja Petovio kot mesto takrat prvič omenjeno.

Da bi Ptuj to obletnico čim lepše in dostojneje proslavil, je že sedaj dobil na pobudo Sveta za prosveto in kulturo občinske skupščine Ptuj in na predlog komisije za volitve in imenovanja skupščine občine Ptuj odbor za pripravo proslave 1900. letnice

ustanovitve mesta Ptuj, ki ga tvorijo predsednik in 16 članov. Ta odbor je ustanovila Občinska skupščina Ptuj na seji obeh zborov 29. junija 1966.

Odbor je dobil nalogo, pripraviti potek proslave in vsega ostalega, kar bo v zvezi s praznovanjem 1900-letnice. V pomoč mu bodo po potrebi tudi pomožni organi. Administrativne posle bo opravljal zanj oddelček za analitično planske in organizacijske zadeve.

V. J.

Po IV. plenumu Občinskega sindikalnega sveta Ptuj

Rekreacija je izredno pomemben faktor stabilnega naraščanja standarda

Na zasedanju IV. plenuma Občinskega sindikalnega sveta Ptuj so ugotovili, da so delovne organizacije doslej premalo skrbale za načrtno razvijanje organiziranih oblik rekreacije, dnevnega, tedenskega in letnega oddiha. Malo več uspehov so dosegle tiste delovne organizacije, ki so postavile ob morju ali v planinah svoje počitniške hišice in Tovarna glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo, ki ima svoj Počitniški dom v Crikvenici.

Ta osnovna ugotovitev je spodbudila plenum sindikatov ptujске komunne, da je sprejel konkretne zaključke in stališča, ki obvezujejo sindikalne podružnice, da se resno lotijo vprašanja organiziranih oblik oddiha in rekreacije ter da pred samoupravne organe postavijo zahtevo, da se sprejmejo perspektivni programi za razvoj organiziranih oblik oddiha in rekreacije za vse člane delovnih skupnosti.

Na plenumu je prevladovala misel, da se mora vprašanje oddiha in rekreacije v bodoče reševati v okviru prizadevanj za intenzivno proizvodno, povečanje produktivnosti dela in prizadevanj za ohranitev in utrjevanje zdravja ter delovnih sposobnosti delavcev. Na oddih in rekreacijo je potrebno gledati kot na izredno pomemben faktor stabilnega naraščanja osebnega in družbenega standarda. Prehod na intenzivno gospodarjenje, boj za večjo produktivnost dela in prehod na skrajšani delovni čas postavljajo pred delovne organizacije in njihove samoupravne organe odgovorne naloge v razvijanju in uveljavljanju organiziranih oblik oddiha in rekreacije.

Z ukinjivju K-15 je nastal popolnoma nov položaj in pogoji za potovanje na letni oddih. S sredstvi, ki so se odvajala prometnim organizacijam v višini 1,5 % od bruto osebnih dohodkov, sedaj samostojno razpolagajo delovne organizacije.

Oglašujte v Tedniku

Novi posestni listi in odločbe o odmeri prispevka za 1966

Pri oddelku za dohodke občinske skupščine Ptuj smo izvedeli, da bodo prejeli zavavezniki prispevka iz osebnega dohodka od kmetijstva prihodnji teden odločbe o odmeri za 1966. leto.

Iz odločbe bo razvidna višina odmerjenega prispevka od kmetijstva, prispevka za zdravstveno zavarovanje kmetijskih proizvajalcev, katastrska taksa, davek na proizvajalne naprave in samorodno trto, pristojbine za cestna vprežna vozila, davek na tujo delovno silo in prispevek od poseka lesa na panju za 1965. leto.

Poleg odločbe bodo dobili zavavezniki še položnice za plačilo akontacij za 3. četrtletje. Važna priloga odločbi pa bodo posestni listi, na katerih bodo vsi podatki o parcelah, kulturah, bonitetnem razredu, površini in katastrskem dohodku, ki je bil podlega za odmero prispevka od kmetijstva, razvidnega iz odločbe. Posestni listi bodo služili posestnikom tudi za druge njegove lastne potrebe.

S temi novimi posestnimi listi bo izpolnjena želja večine občanov, izražena na zborih volivcev,

Te spremembe so narekovale plenumu OSS Ptuj, da skrbno preuči nastali položaj in da se skupaj s sindikalnimi podružnicami zavzame za iskanje najustrežnejših rešitev. Eno izmed prvih stališč ptujskih sindikatov je bilo, naj delovne organizacije takoj formirajo sklade za oddih in rekreacijo in da sredstev iz ukuljenega prispevka K-15 podobenimi pogoji ni mogoče vključiti v sistem delitve osebnih dohodkov.

Ob tako postavljenem odločnem stališču ptujskih sindikatov se je postavilo drugo vprašanje, kakšna naj bo politika formiranja in delitve sredstev iz sklada za oddih in rekreacijo? Na to vprašanje je plenum zavzel stališče, da se naj vse sindikalne podružnice odločno zavzamejo za dosledno uveljavljanje načela zavestne socialistične solidarnosti delavcev, ki naj zagotovi vsem zaposlenim delavcem enake pravice. Za uresničevanje tega načela pa je bilo potrebno oblikovati merila, ki bi jih naj samoupravni organi pri sprejemanju samoupravnih aktov o razdeljevanju sredstev sklada za oddih in rekreacijo predvsem upoštevali. Ta merila bi naj upoštevala, da naj nadomestilo za redni letni dopust prejme vsak zaposleni v delovni organizaciji, ki ima pravico do rednega letnega dopusta ne glede na to, kje ga namerava preživeti. Pri odločanju o višini nadomestila pa bi bilo potrebno spodbujati čim daljši strnjeni čas porabe letnega dopusta. Nadalje je bilo stališče plenuma, da bi se naj v merilih upoštevali tudi delovni staž, pogoji dela, zdravstveno stanje in izčrpanost delavcev, uspeh pri delu, število družinskih članov in pa merila, ki bodo spodbudno vplivala na pravilno koriščenje letnega dopusta. Plenum je bil mnenja, da bi se pri določanju nadomestila upoštevali tudi nezaposleni družinski člani.

Nadalje se je plenum zavzel, da se naj v skladih za oddih in rekreacijo zagotovijo tudi sredstva za dnevni in tedenski oddih, za organizacijo izletov in kulturnega ter zabavnega življenja članov delovnih skupnosti, za ureditev izletniških točk in rekreacijskih centrov. Za vse to pa je potrebno, da delovne organizacije in komunne izdelajo na podlagi potreb in možnosti perspektivne programe za dnevni, tedenski in letni oddih. Politika in programi oddiha in rekreacije delavcev pa mora postati skrb vseh organov delavskega in družbenega upravljanja v delovnih organizacijah in v komunni Ptuj.

Nadalje se je plenum zavzel, da se naj v skladih za oddih in rekreacijo zagotovijo tudi sredstva za dnevni in tedenski oddih, za organizacijo izletov in kulturnega ter zabavnega življenja članov delovnih skupnosti, za ureditev izletniških točk in rekreacijskih centrov. Za vse to pa je potrebno, da delovne organizacije in komunne izdelajo na podlagi potreb in možnosti perspektivne programe za dnevni, tedenski in letni oddih. Politika in programi oddiha in rekreacije delavcev pa mora postati skrb vseh organov delavskega in družbenega upravljanja v delovnih organizacijah in v komunni Ptuj.

Razprave v sindikalnih podružnicah

Plenumu so sledile živahne javne razprave v sindikalnih podružnicah, ki so prispevale k oblikovanju politike, meril in programov o porabi sredstev za oddih in rekreacijo. V delovnih organizacijah so sprejeli zelo različne rešitve, praksa letošnjega leta pa bo pokazala, kaj vse bo potrebno spremeniti in izpopolniti za prihodnje leto.

V Strojnih delavcih v Ptujju so sredstva sklada razdelili tako, da bodo 70 % sredstev izplačali za nadomestilo za letni dopust vsem članom delovne skupnosti po 100 N din, ostalih 30 % pa se zbira za nakup Počitniškega doma.

V Tovarni volnenih izdelkov Majšperk izplačujejo sredstva sklada tako, da na osnovi plani-

rane mase osebnih dohodkov ugotovijo velikost teh sredstev za tekoče leto, izračunajo povprečno vrednost delovnih mest po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov ter sredstva razdelijo tako, da prejmejo člani delovne skupnosti, katerih vrednost delovnega mesta je pod povprečno vrednostjo delovnih mest po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov za 30 N din večji znesek kot pa člani delovne skupnosti, katerih vrednost delovnega mesta je nad povprečno vrednostjo delovnih mest.

Delovna skupnost Perutnina Ptuj je sredstva sklada razdelila tako, da prejme vsak član delovne skupnosti za letni oddih po 160 N din, njegov vzdrževni družinski član pa po 40 N din. Iz sklada skupne porabe pa so bila dodeljena še dodatna sredstva za regresiranje. Član delovne skupnosti prejme, če preživi dopust v turističnih ali zdraviliščnih krajih 10 N din dnevno za nepretrgano bivanje najmanj pet dni, za družinskega člana, ki na člani delovne skupnosti preživlja, pa 5 N din dnevno.

Člani delovne skupnosti Zdravstvenega doma Ptuj prejmejo po 200 N din za letni dopust, njihovi družinski člani: nezaposlene žene, otroci v starosti od 4 do 15 let, za katere prejemajo otroški dodatek člani delovne skupnosti v njihovem zavodu, nadalje otroci, ki zaradi davčnega predpisa ne prejemajo otroškega dodatka, je pa samo eden izmed staršev v delovnem razmerju in otroci stari nad 15 let, če se šolajo, pa prejmejo za letni oddih po 100 N din.

V trgovskem podjetju Murkur v Ptujju prejmejo člani delovne skupnosti za letni dopust 150 N din, za otroke od četrtega do desetega leta pa 55 N din.

Zanimiva ugotovitev je izid ankete, ki jo je izvedel svet delovne skupnosti uprave Skupščine občine Ptuj o načinu delitve sredstev za oddih in rekreacijo. 83 % anketiranih članov delovne skupnosti se je odločilo, da naj vsa član delovne skupnosti dobi enak delež, 11 % delavcev se je izreklo, da se naj 70 % zbranih sredstev deli med člana delovne skupnosti, ostalih 30 % sredstev pa med družinske člane članov delovne skupnosti, in le 11 % članov delovne skupnosti se je izreklo, da bi se naj sredstva delila glede na višino vloženih sredstev po osebnem dohodku. Upoštevanje odločitev večine članov delovne skupnosti, bodo člani te delovne skupnosti prejeli za letni oddih predvidoma od 150 do 180 N din.

Take in podobne so prve rešitve v delovnih organizacijah. Naloga vseh sindikalnih podružnic je, da spremljajo rezultate prvih rešitev in da se na osnovi prvih izkušenj zavzemajo za nadaljnjo izpopolnitev sistema in delitve sredstev iz skladov za oddih in rekreacijo. Brez dvoma bo potrebno, da se bodo sindikalne organizacije zavzemale tudi za to, da se bodo povečevala sredstva za oddih in rekreacijo, da bo mogoče zadovoljiti tudi potrebe po organiziranih oblikah dnevnega in tedenskega oddiha.

Na plenumu je sprejet tudi sklep, da se pri vseh izvršnih odborih sindikalnih podružnic takoj formirajo posebne komisije za letni oddih in rekreacijo, ki se bodo ukvarjale s problemi in organizacijo izletov, s problemi letnih dopustov in z organiziranimi oblikami dnevnega, tedenskega in letnega oddiha.

F. B.

Delovne organizacije v Ptujju uvajajo 42-urni delovni teden

Uvajanje 42-urnega delovnega tedna je vsebinsko globoka in zelo obsežna družbena akcija. Sklepi, ki jih je izdala zvezna komisija za delovni čas, so bili hkrati priporočilo delovnim organizacijam, da izdelajo dokumentacije z ekonomskimi analizami, ki bodo zagotavljale pri spreminjenih pogojih poslovanja večje ali vsaj enake rezultate.

Po zakonu o 42-urnem delovnem tednu so delovne organizacije dolžne dokazati pogoje za uvajanje 42-urnega delovnega tedna, in sicer tako, da zagotovijo ob krajšem delovnem času najmanj enak uspeh proizvodnje in storitev, kot so ga dosegle pred uvedbo krajšega delovnega tedna. Prav tako morajo zagotoviti s krajšim delovnim časom najmanj enak neto produkt in najmanj enak osebni dohodek, ki so ga dosegle pred uvedbo krajšega delovnega časa.

Rok izdelave in sprejemanja načrtov in programov ter predložitev skupščini, ki je veljal do 8. aprila 1966, bo podaljšal do konca leta predvsem zato, ker večina delovnih organizacij v državi še ni izdelala predpisanih elaboratov.

Na območju ptujске občine je v času od uveljavitve zakona o krajšem delovnem času izdelalo načrte in programe šest gospodarskih organizacij in dva zavoda.

Obrotno podjetje »Pleskara« Ptuj je delovna organizacija sezonskega značaja, saj njen proizvodni proces traja le devet mesecev v letu, kar predstavlja komaj 75,1 % rednega letnega

fonda delovnih ur. Iz njenega načrta je videti, da bo poleg takega delovnega časa z ukrepili uspešno znižati razne režijske stroške za ca. 26 milijonov starih dinarjev ali 5 % celotnega dohodka in da se bo za toliko povečal čist dohodek.

V tovarni »Avtooprema« Ptuj bo delovna organizacija ob pogojih krajšega delovnega časa povečala produktivnost za 24,93 odstotkov, lastne sklade od 19,4 na 28,4 odstotke, z boljšo organizacijo proizvodnje pa bo znižala zaposlenost od 663 na 603 delavce. Ob vsem tem bodo zaradi večje produktivnosti in boljše organizacije dela porasli osebni dohodki za približno 20 odstotkov.

V obeh primerih gre za uvajanje krajšega delovnega časa po metodi prostih sobot. Takšen način skrajšanja delovnega časa ustreza specifičnostim ene in druge delovne organizacije.

Tovarna volnenih izdelkov Majšperk dokazuje v svojem programu, da bo za sedanjí obseg proizvodnje znižala delovni čas za 11,5 % ali za okoli 115.407 delovnih ur, kar pomeni zvišanje produktivnosti za 11,5 %. Tako povečana produktivnost ne bi zadostovala v celoti izpolnitvi pogojev, zato je organizacija sklenila, da uvede v mesecnem delovnem ciklusu le eno prsto soboto ali znižanje mesečnega fonda za 8 delovnih ur, kar predstavlja le 4 % ali približno 2 delovni uri na teden (46-urni delovni teden).

Načrt Projektivnega biroja Ptuj kaže, da so zunanji vplivi in značaj poslovanja delovne

Pismo iz ptujske garnizije JLA

7. julij, dan ljudske vstaje v bratski Srbiji

Dnevu, ko praznujemo v naši svobodni in srečni socialistični skupnosti petindvajsetletnico začete najslavnijšega in najčastnejšega boja, 7. juliju, moramo tudi v Tedniku dati svoje mesto.

V aprilskih dnevih 1941 so zagnali črni oblaki fašizma tudi našo domovino. Ti nam niso samo zatemnili svobodnega sonca, temveč so nam prinesli smrt, puščanje in požige. Naši narodi, ki niso bili navajeni živeti v suženstvu, so bili težko prizadeti zaradi izdaj v vladnih in vojaških krogih. Kralj in vlada sta pobegnili iz Nikšića v inozemstvo in sta prepustila ljudstvo nasilnim okupatorjem, reakciji in raznim kvizlingom v Evropi.

V teh težkih dnevih je ostala ljudstvo samo Komunistična partija Jugoslavije, ki je organizirala neizprosno boj proti fašističnim sovražnikom svobode in neodvisnosti v naši domovini in v drugih okupiranih deželah. Na njen poziv in na poziv njenega sekretarja tovariša Tita je začel najtežji boj za osvoboditev naše domovine in ljudstva in boj za ohranitev našega vse narodnega ponosa. Pod tečo zastavo se je razvijal neizprosni, krvavi spopad s fašističnim nasiljem do njegovega poraza. Težke udarce je dobila tudi buržuazija, ki ji ni ostala oblast tudi po zmagi nad fašizmom.

Prva osvobodilna puška je počila 7. julija v Beli Crkvi v Srbiji, v rokah narodnega heroja, španskega borca Žikice Jovanovića »Spanca«. Na zborovanjih je pozival ljudstvo k vstaji zoper fašizem in zoper domače izdajalce vseh barv, polsajenjal namen neustrašnega boja in cilje ljudske revolucije. Tega mu ni mogel preprečiti niti oborožen spopad s žandarmerijo, od katere je bil Spanec spretnjeji in borbenejši. S teh množičnih zborovanj je pridobilo narodnoosvobodilno gibanje Srbije mnogo rodoljubov. Partizanski odredi so neusmiljeno sodelovali po hitlerjevih fašističnih soldateski in so ji vzeli tudi upanje na zmago nad Sovjetsko zvezo, prvo deželo socializma in upanja človeštva.

Ves svet, posebno pa Evropo, je navdušila jugoslovanska bojevitost v uporu proti tretjemu aihu, in zaupanje, da bo fašizem propadel in krivični imperialistični vojni in da bo tudi srbsko ljudstvo in ljudstvo ostalih jugoslovanskih narodov k temu prispevalo svoj velik delež. Hitler je besnel in nemoči do jugoslovanskih upornikov, ki so junaško prenašali težave v zaupanju v svoje partijsko in vojaško vodstvo, to jih je vodilo v zmagoslavni osvobodilni boj. Medtem so padale Hitlerjeve enote brez uspeha, da bi zatrlu upor jugoslovanskih narodov. Ti so zmagovali do konca narodnoosvobodilne vojne 1945. leta in vsa leta posej na vseh področjih, kar nam je tudi prineslo neomajen ugled borcev za mir in sožitje med narodi in za lepše življenje v domovini.

Zato je prav, da se spomnimo velikega 7. julija in da storimo vse, da bo zgled herojev in borcev iz ljudskih vstaj Jugoslavije najboljša šola za vzgojo našega mladega rodu, da bo ostal na braniku svoje domovine, socializma in miru hraber in buden mladi rod, obenem pa naj čestitamo ob tem prazniku junaškemu in evobodoljubnemu srbskemu ljudstvu.

Kp.

NOVA IMENOVANJA

V upravljanju zavodov z nalogami posebnega družbenega pomena sodelujejo tudi predstavniki javnosti, ki jih izvoli občinska skupščina po preteku mandatne dobe predstavnikom, ki so prej sodelovali.

Na skupščini 29. junija 1966 je bila izvoljena kot predstavnik skupščine v svet Zdravstvenega doma Ptuj Stefa Lačen, odbornica občinskega zbora skupščine občine Ptuj. Zdenka Hanzel, odbornica zbora delovnih skupnosti občine Ptuj je bila izvoljena v svet Zdravstvenega doma Kidričeve in Ivan Vauča, odbornik zbora delovnih skupnosti skupščine občine Ptuj je bil izvoljen v svet zavoda »Olge Meglič« Ptuj.

Sklad za požarne varnost občine Ptui dobil novega predsednika

Lipe Izlaker, pomočnik direktorja SDK Ptuj, je bil imenovan na seji občinske skupščine Ptuj 29. junija 1966 za predsednika Upravnega odbora sklada za požarno varnost občine Ptuj.

Poslovili smo se od upravnika ljudske in študijske knjižnice Draga Hasla

5. 1. julijem je stopil v pokoj dolgoletni upravitelj Ljudske in študijske knjižnice v Ptuj Draga Hasl. Septembra leta 1950 se je pričelo njegovo plodno delo v študijski knjižnici, z dnem upokojitve pa se mu je izteklo natančno petnajst let, v katerih je uspešno vodil in usmerjal delo ene najpomembnejših ptujskih kulturnih ustanov.

Leta 1927 je kot mlad učitelj nastopil službo na tukajšnji meščanski šoli. Našemu mestu je ostal zvest vse življenje, posvetil mu je svoje znanje, svoje sposobnosti — in svoj idealizem. Ker je bil oestransko razgledan, doma skoraj na vseh področjih, zlasti pa na umetniško-estetskem, ga smo poklicno delo, ki ga je opravljal z oboje ljubeno in prirojenim pedagoškim darom, ni moglo zadovoljiti. Vključil se je v ptujsko kulturno življenje in uneto sodeloval na mnogih kulturnih področjih: vodil je lutkovno sekcijo Sokola, sodeloval pri ptujskem Dramatičnem društvu kot odbornik v raznih funkcijah, nastopal kot igralec in režiser in bil eden najzobjih sodelavcev znamenitega režiserja Frana Žižka, ki je v letih tik pred drugo svetovno vojno v Ptuj pogumno oblikoval novo, umetniško kvaliteto in napredno gledališče. Pomagal je razvijati ptujsko glasbeno življenje med obema vojnima in sodeloval pri Glasbeni matici kot učitelj violine, član Matičnega godalnega kvarteta in pevskega zbora. Uspešno je opravil še mnogo drugih nalog pedagoškega, kulturnega in družbenega značaja.

Leta 1941 ga je okupator kot zavezanca in naprednega slovenskega učitelja izgnal v Srbijo. Novi žuljenski postaji Niš in Kajaževac; tam je služboval kot profesor na gimnaziju in se povezal z narodnoosvobodilnim gibanjem. Po vrnitvi iz izseljenstva se je z oboje nemalo lotil obnove na vseh področjih našega javnega življenja. Leta 1945 je bil imenovan pri okrajnem ljudskem odboru Ptuj za poverjenika za ljudsko prosveto. To torišče je kar najbolj ustrezalo njegovi naravi, njegovi umni za kulturo in teženji, približati kulturo slehernemu človeku. V letu 1946 je postal predsednik mestnega ljudskega odbora Ptuj in razširil svojo dejavnost s kulturnega tudi na druga področja. Leta 1947 se je vrnil v svojo pedagoško poklic in postal ravnatelj tukajšnje gimnazije.

Ugodna ocena za polletno delo

(NADALJEVANJE S 1. STRANI)

Na plenumu, ki bo v prihodnjih dneh, mora občinski odbor SZDL sprejeti program za drugo polletje 1966. leta.

Predlagano je bilo, da bi se odbor ukvarjal v tem obdobju s sledečimi problemi:

Na krajevnih konferencah SZDL so občani največ razpravljali o krajevnih skupnostih, o problemih kmetijstva ter o trgovini. O prvih dveh problemih je občinski odbor SZDL razpravljal na občinski konferenci oziroma na posvetovanju. Potrebno je še, da na plenarnem sestanku razpravljajo o problemih trgovine. Komisija za družbeno-ekonomske vprašanja in izvršni odbor sta že razpravljala in pripravila material, ki bo osnova za razpravo na tem plenumu.

Prehod na 42-urni delavnik je pomembna družbena in ekonomska naloga vseh delovnih kolektivov. Programe tega prehoda je treba narediti do konca 1966. leta. Ker prehod na 42-urni delavnik pomeni istočasno program razvoja delovne organizacije za daljše obdobje, je nujno potrebno, da o tem razpravljajo in izoblikujejo svoja stališča tudi občinski odbor SZDL.

V teku je izdelava srednjeročnega programa gospodarskega razvoja komune do leta 1970.

Združitev reševalne postaje in zdravstvenega doma Ptuj

Gospodarska reforma sili tudi zdravstvene zavode k razmisljanju in iskanju notranjih rezerv, ki jih je možno najti le v odpravljanju razdrobljenosti in boljši organizaciji dela. Zato sta zbor delovne skupnosti reševalne postaje v Ptuj in delavski svet zdravstvenega doma

Prejšnji predsednik tega upravnega odbora Marjan Berlič je prošil za razrešitev s tega mesta zaradi preoblike dela na posebnem mestu pri podjetju »Elektrokovinar« Ptuj in z ostalimi funkcijami.

Od leta 1950 je posvečal svoje moči rasti študijske knjižnice, sodeloval je pri družbenem upravljanju Mestne knjižnice in čitalnice, od leta 1950 dalje pa je vodil ljudsko in študijsko knjižnico, v katero sta se združili obe prej navedeni knjižnici. Tu se je uveljavil njegov ustvarjalni duh. Čeprav je bil po letih najstarejši v kolektivu, je po svojem delovnem poletu, po neprestanem snavljanju načrtov, po pravem kulturnem aktivizmu prekal svoje delovne tovariše. Pod njegovim vodstvom so bili adaptirani prostori študijske knjižnice, urejeni okrasni vrt pred to knjižnico, preurejena oddelka ljudske in mladinske knjižnice za prosti pristop, oddelki ljudske knjižnice pa opremljeni z novim pohištvo. Kot upravitelj je organiziral pomembne razstave, kakor razstavo knjižnih redstvi ob 60-letnici Muzejskega društva v Ptuj, veliko knjižno razstavo ob 400-letnici slovenske knjige v okviru II. okrajne gospodarske razstave, knjižni razstavi v Cirkulanah, razstavo mladinskega tiska v tednu knjige leta 1960 in izložbeno razstavo ob 100-letnici ptujske čitalnice. Bil je organizator in aktivni oblikovalec literarnih in drugih splošno kulturnih predavanj.

Posebno skrb je posvečal razvoju ljudske knjižničarstva in mnogokrat poudarjal, da vse premalo dajemo podeželju v naši občini. Preučeval je delo ljudskih knjižnic prosvetnih društev, sestavljal obširne analize o tem, organiziral tečaj in posvetovanja za ljudske knjižničarje, jih obiskoval na terenu, jim dajal navodila za nadaljnje delo ter jih bodril in izpodbujal. Po njegovih prizadevanjih je občinska skupščina dodelila lani izredno dotacijo 2.000.000 dinarjev za nakup knjig vaskim knjižnicam. Organiziral je tudi knjižničarski krožek za učiteljske inke ter seminarje za knjižničarje šolskih in za knjižničarje strokovnih knjižnic.

Bil je v središču ptujskega družbenega, predvsem kulturnega življenja in sodeloval pri lutkarstvu, v glasbeni šoli, pri Društvu prijateljev mladine, pri občinski zvezi kulturno-prosvetnih organizacij po dveh linijah, glasbeni in knjižničarski, in tako dalje. Z vsakim kulturnim dogodkom v Ptuj, z usako kulturno akcijo je bil tesno povezan ali kot organizator ali kot aktivni sodelavec ali kot poročevalec v našem lokalnem tisku. Tudi pri preureditvi gledališča ima svoje zasluge. Ni mogoče zajeti vseh družbenih in kulturnih nalog, ki se jih je uneto lotil in uspešno izvedel do kraja.

Vsi, ki smo z njim sodelovali, smo vedno znova ugotavljali tudi njegove posebne človeške kvalitete, njegove topli in priščni stik z ljudmi in zaupanje vanje; to se mu ni omajalo kljub razočaranjem, ki jih je doživel.

Dragu Haslu želimo njegovi sodelavci, prijatelji in znanci še mnogo zdravih in zadovoljnih let v pokoju.

Letošnje praznovanje dneva borca in 25-letnice vstaje

Ptujska občina je letošnje praznovanje dneva borca, ki poteka v znamenju 25-letnice vstaje jugoslovanskih narodov, zaključila s številnimi krajevnimi proslavami, osrednja slavnost pa je bila proslava v soboto zvečer v gledališču v Ptuj. Na njej so sodelovali predstavniki ptujske garnizije, ptujske Svobode, pevski zbor železničarjev in mladi harmonikarji.

V slavnostnem govoru je Milan Lacko, predsednik občinske zveze združenj borcev NOV, obudil spomine na slavne dni našega narodnoosvobodilnega boja in na dosežke revolucije, na katerih smo potem nadaljevali: graditev naše socialistične stvarnosti.

V svojem govoru je Milan Lacko govoril o situaciji v svetu in mestu Jugoslavije v mednarodni skupnosti. Poudaril je, da je naša dežela postala pomemben mednarodni politični center in aktivni pobornik miru v svetu. Kot taka se bori za miroljubno sožitje med državami in narodi, ki imajo različne družbene sisteme in ideologije, saj je mir edini pogoj ne samo vsakega napredka, marveč tudi obstoja človeštva.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Proslavo so z zorno recitacijo popestrili vojaški ptujske garnizije, mladi harmonikarji in pevski zbor železničarjev iz Ptuja.

Pisma uredništva

UREDITEV POKOJNIN JE NEODLOŽLJIVA

O upokojevcih, njihovih pokojninah in pokojninskem zakonu se je povsod že toliko pisalo in govorilo, da smo se že vsi, predvsem upokojeenci, tega naveličali. Naveličali zato, ker vidimo, da so o dopolnitvah in popravkih pokojninskega zakona na raznih sestankih, zborih in v tisku mnogo razpravljali, vendar nima večina upokojeencev od tega ničesar. »Tresle so se gore, rodila pa se je prav mala mišica,« je rekel na nedavnem občnem zboru ptujskega upokojeencev odposlanec društva upokojeencev SRS, ko je govoril o dolgotrajnih debatah raznih forumov, ki so razpravljali o novem pokojninskem zakonu in novelah, s katerimi so skušali zakon popraviti. S temi popravki, ki so z njimi hoteli zakrpati raztrgane hlače tega zakona, so nekoliko zboljšali pokojnine le prav majemu delu upokojeencev. Navidežno brezbrzični odnos upokojeencev do teh upravnih in nekakaj resignacija (nekaj se temu reči udanost v božjo voljo) skriva pod svojo kožo neodločljiv problem, ki ga v današnji družbi nikakor ne bi smeli zanemarjati. Zakon je v glavnem ostal, kakršen je bil, in ostali so razločki med starimi in novimi pokojninami (pa še kolikšni!). Skoraj neverjetno se zdi, da ima zdravnik in predstojnik oddelka, upokojejen pred leti, 51.000 dinarjev, bolničar istega oddelka, upokojejen letos, pa 102.000 dinarjev, priučena kuharica v bolnišnici, upokojejena letos, pa 87.000 dinarjev pokojnine (glej »Upokojeencev«, št. 6/1966). Podobno je z učitelji in drugimi.

Upam, da ne bom pretiraval, ko bom povedal le en primer. Staro upokojejenec s 30.000 dinarjev pokojnine (takih ali takih s kakim jurjem več ali manj je največ) preživel »vesen življenja« približno tako: Recimo, da ima otroke najbrž že preskrbljene, za stanovanje tudi ne plača več kot 2000 do 3000 dinarjev, oblek in perila si z eno ne kupujeta, ker sta s tem, tako mislita, založena do smrti (je treba pač prenegariti in krpati). Na modo nič ne dasta, saj nosi na primer on ob pogrebi svojih sotrpnikov še vedno sve-

čano črno sukno z zametnim ovratnikom, ki jo je bil kupil pred 40 leti, ko so bile take sukne že zelo v časti. Tak upokojejenec je dajal doslej svojo pokojnino skoraj izključno le za hrano, najemnino, kurivo, elektriko, vodarino in morda še za radijsko naročnino, časopis, zavarovalnino ipd. Prihraniti si ni mogel nič. In je skromno izhajal. Doslej. Kaj pa odslej? Spet ne bom pretiraval, če zapišem to: Na dan dobi 1000 dinarjev pokojnine. Žena gre nakupovati in prinese domov 30 dekagramov govedine (300 dinarjev), kilogram novega krompirja (100 dinarjev), malo solate, korenčka in peteršiljčka, kar je okrog 150 dinarjev, in pol kilograma kruha (68 dinarjev). On tudi kadi, in sicer Dravo, pa naicenejši cigareto. Deset na dan, kar je še 50 dinarjev. Skupaj torej 868 dinarjev. Za use drugo, kar sem prej našteval, mu ostane na dan 132 dinarjev, na mesec pa 3960 dinarjev. Kako ta upokojejenec živi? Kako bo plačal najemnino, kurivo, elektriko, vodarino ipd.?

V prepripli duovani, kjer je bil občni zbor ptujskih upokojeencev, so padale ostre besede o vsem tem. Naši najvišji forumi: Zveza komunistov Jugoslavije, Zvezni izvršni svet, pa tudi naš predsednik so v svojih izjavah še večkrat priznali velike pomanjkljivosti pokojninskega zakona in zagotovili svojo pomoč, da se izda nov, pravičnejši zakon. Življenjski stroški (po domače: draginja) iz dneva v dan naraščajo. Revalorizacija pokojnin pa bo, pravijo, šele z novim letom. (Revalorizacija bi morala iti v korak z indeksom cen in prilagoditi pokojnine cenam. To bi moralo biti najmanj dvakrat na leto.) Kako bo do novega leta živel upokojejenec, o katerem sem pisal prej? Saj mu razen za usakdanji kruh ne bo ostal niti dinar za use drugo. Ukrepali bi bilo treba hitreje. Apatija, ki se lotava upokojeencev z nizkimi pokojninami, ni zdrav pojav v naši družbi. Vabim tudi druge upokojeence, naj v tisku ali kjerkoli pomagajo udariti plat zvona, čeprav se morda komu zde ti naši upokojejenjski problemi še dolgočasni in nadležni.

V. K.

Nesreča ne počiva

29. junija 1966 ob 15.20 se je na cesti II. reda v vasi Pavlovcih dogodila prometna nesreča. Ob cesti v bližini hiše št. 39 sta se igrala otroka Ivan in Darko Bezjak. Iz Ormoža je privozil voznik osebnega avtomobila znamke fiat z reg. št. MB 96-97 Konrad Preac iz Podgorca. Preac je z zvočnim signalom pravočasno opozoril otroka na svojo prisotnost. Medtem je Ivan zbežal čez cesto na desno stran, se tam obrnil in hotel zbežati nazaj. Kljub temu da je voznik zaviral, ni mogel preprečiti nesreče. S prednjim delom vozila je otroka zadel in ga zbil po cestišču. Na srečo je otrok dobil le lažje telesne poškodbe. Preac je sam poskrbel za zdravniško pomoč in je pone srečena s svojim vozilom odpeljal v zdravstveno ambulanco. Na vozilu je škoda za ca. 300 N dinarjev.

1. julija 1966 ob 9.35 je v Ormožu voznik avtobusa z reg. št. CE 65-09 Adolf Ipšec iz Celja vozil na redni progi Celje—Murska Sobota. Ko je peljal po Ptujski cesti, mu je nenadoma iz desne strani s pločnika stopil pred avtobus pešec Anton Hrnčič iz Huma. Voznik ni uspel preprečiti nesreče kljub temu, da je takoj zavil v levo. Z vozilom je zadel in izbil na rob pločnika. Hrnčič je dobil lažje telesne poškodbe, na vozilu pa je škoda le za 30 N dinarjev.

2. julija 1966 ob 9.20 se je na občinski cesti, ki pelje iz Mihovc v Otok pri Veliki Nedelji dogodila prometna nesreča. Voznik traktorja z registrsko št. MB 79-11 Franc Verhovčak iz Pušenc je peljal traktor z dvosono prikolico, natovljeno z gramozom, proti Mihovcem. Nasproti pa se je pripeljala kolesarka Marija Vuk iz Mihovc. Nekaj metrov pred srečanjem

Bolj kot pojav manjših požarov v sredini Ptuja skrbi prebivalce nad raznimi skladiščnimi prostori, kaj bi bilo, če bi prišlo v sredini mesta do večjega požara. Doslej so bili k sreči vsi manjši požari pravočasno zadušeni že v začetku njihovega nastanka.

V središču mesta so skoraj vse hiše z enim izhodom za stanovalce in bi bili v primeru večjih požarov resno ogroženi. Zato bo potrebna v bodoče še večja budnost nad požarnimi nevarnostmi.

so se na prednjem levem kolesu priklovice potrgali vijaki. Kolo se je snelo, se zatrknilo na preji pred traktor naravnost v kolesarko in jo podrla. Pri padcu je dobila notranje poškodbe. Prepeljana je bila v ptujsko bolnišnico. Na prikolici je nastala škoda za ca. 400 N dinarjev.

VLAK GA JE POVOZIL

3. julija 1966 ob 12. uri se je Ivan Vidovič, star 75 let, stanujoč v Zamušanah št. 44, odpravil v vlakom v Ptuj. Z vlakom se je zvečer tudi vračal. Izstopiti bi moral na železniški postaji v Osluševci

Letošnji učni uspehi v ptujskih strokovnih šolah

Ob petletnici obstoja ekonomske srednje in administrativne šole v Ptuj, ki sta se v tem času organizacijsko, kadrovske in pedagoško že utrdili, so bili učni uspehi naslednji:

— v ekonomskem oddelku je bilo vpisanih v osmih oddelkih 211 dijakov, od tega 18 fantov. Uspešno je opravilo razred 132 dijakov ali 63,0%, od tega je bilo odličnih 6, prav dobrih 21, dobrih 68, zadostnih 38, 56 dijakov ima po en ali dva popravna izpita in 21 dijakov ali 10% razreda ni opravilo;

— v administrativnem oddelku je od 95 dijakov izdelalo 65 ali 68,3%, 31 jih ima popravne izpite in le 1 dijakinja razreda ni opravila;

— v trgovskem oddelku, ki obstaja že več kot petdeset let, je učni uspeh neprimerno boljši. Od 180 vajencev je izdelalo 156 ali 86,7%, ostali imajo le popravne izpite.

V vseh oddelkih so bili tudi zaključni izpiti, ki dajejo naslednjo sliko:

— v ekonomskem oddelku je imelo pravico opravljati zaključni izpit od 44 do 24; ostali imajo ali razredni popravni izpit ali so že v razredu padli. Od upravičenih je 18 dijakov zaključni izpit opravilo (3 odlični, 4 prav dobri, 7 dobrih, 4 zadostni), 2 imata popravni izpiti, 4 pa so bili odklonjeni do prihodnjega roka;

— v administrativnem oddelku je imelo pravico opravljati zaključni izpit 31 dijakinj, v razredu jih je bilo 45). Uspe-

nihi je bilo 22, popravni izpiti jih ima 5 in 4 so bile odklonjene do prihodnjega roka;

— v trgovskem oddelku je opravljalo zaključni izpit 42 vajencev, torej le tisti, ki jim preneha učno razmerje do 31. julija 1966. Od teh je bilo 38 uspešnih, in sicer 1 odlični, 13 prav dobrih, 20 dobrih in 4 zadostni, 4 pa imajo popravni izpit.

Ce pregledujemo dosežene učne uspehe predvsem v obeh mlajših šolah, ne moremo biti z njimi zadovoljni, posebej še, če se zavedamo, kolika družbena sredstva so bila uporabljena za delo in poslovanje teh šol. Med objektivne dejavnike, ki otežujejo šolsko delo, bi šteli predvsem precej nizko raven znanja, pridobljenega v obvezni šoli, socialno stanje dijakov, ki izhajajo pretežno iz gmetno šibkejših družin; dolgo pot v šolo (nad polovico dijakov se v šolo vozi); populacijski ponk zaradi pomanjkanja prostorov (6 oddelkov); slabe, neustrezne sestavljene učne pripomočke (za večino predmetov razpolagamo le z zastaranimi zapiski drugih šol), prehod na strokovno učno snov, ki je obvezna šola v svojih osnovah ne obdeluje, in še vrsta težav, ki se prav tako odražajo na šolsko delo. Če damo k temu še subjektivne vzroke, je najhujših ta, da se dijaška mladina precej neresno pripravlja za svoje poklicno delo, da ne osvaja učne snovi trajno in sistematično, da z učenjem odlašajo in se skuša

reševati šele proti koncu šolskega leta, ko se nagradijo toliko učne snovi, da je ne more več osvojiti. Bili so primeri, da so imeli dijaki tudi do devet ocenjenih predmetov slabo. Profesorski zbor si je na vse načine prizadeval, da bi dijake pripravil, da bi ti z manj napora dosegli kaj več. Po vsakih slabih ocenah smo takoj zahtevali, da si jih dijaki v najkrajšem času izboljšajo; veliko vlogo so pri tem opravili razredniki, sestanki s starši in delo s posameznimi dijaki. Uspehi smo le delno, vendar ne tako, kot smo želeli.

Zavedati se moramo, da ni naloga srednje šole samo ta, da bi posredovala le strokovno in splošno znanje, šola mora tudi vzgajati, pripraviti mladega človeka, da si bo ustvaril delovne navade, ki se mu bodo vcepile v njegov značaj, da bo lahko brez večjih težav in napovor opravljal svoje poklicno delo, da bo neprestano stremel po svojem strokovnem napredku, da bo lahko sledil vsem spremembam, ki nastajajo v sedanjem našem razvoju človeštva, skratka, privzgoiti mu moramo vse strokovne, družbene in moralne kvalitete, ki jih zahteva sodobna družba. Mnega smo, da je bilo to šolsko leto za učne zore najtežje, saj se pri šolskem delu v tem času odražajo tudi naše najnovejši družbene in gospodarske spremembe, ki zahtevajo od vsakogar višjo strokovnost.

S. J.

Kredit vrtcu v Majšperku prevzame občina

Svet za finance občinske skupščine Ptuj je pred dnevi obravnaval vlogo otroškega vrtca na Bregu pri Majšperku in predlagala občinski skupščini Ptuj, da sprejme sklep o prevzemu odplačila kredita v znesku 13.671.483 starih dinarjev z 20-letno odplačilno dobo in 3% obrestno mero. Vrtec ima namreč sorazmerno malo lastnih dohodkov in se pretežno financira iz proračuna oziroma šolskega sklada. V zvezi s tem je svet za finance predlagal, naj sprejme ponudba gradbenega podjetja »Gradise Ljubljana« za adaptacijo obstoječe šolske stavbe v Majšperku.

Občina Ptuj naj prav tako najame pri kreditni banki v Ptuj investicijsko posojilo v znesku 7 milijonov starih dinarjev za udeležbo pri rekonstrukciji ceste v Majšperku z odplačilno dobo in obrestno mero, ki jo bosta pogodbeni stranki sporazumno določili. — Z rekonstrukcijo ceste 3. reda od tovarne do naselja Majšperk bi omogočili nemoten dostop in prevoz k tovarni tudi v času poplavl, ki često ovirajo in ogrožajo redno delo vseh podjetij in šole na tem območju.

Zaroka z drevesom

V Nepalu imajo zanimiv običaj: zaroko deklice z drevesom. Ta navada je v povezavi z verskim običajem: pred stoletji so,

Zanimivosti

če je umrl mož, sežgali vdovo na ravnini. Da bi se izognili temu groznemu običaju, so si izmislili obred zaroke deklice z drevesom. V primeru moževe smrti vdove ne zažigajo, ker je ona istočasno žena drevesa.

Rekord vasje zvestobe

V Edinburgu so pred štiridesetimi leti podrl spomenik psu, ki je bil nenavadno zvest svojemu gospodarju.

V času osmih let je ta pes neprestano bedel pri grobu svojega gospodarja, le nekajkrat na dan je za kratek čas odšel, da bi se najedel.

Skrivnost metode

Mala Lili Joka. Hoče čokolade. — Premešaj pravilno očka. Z jekom ne boš nič dosegla. — A tako? se začudi deklica. Zakaj pa se mam vedno posreči?

»POKAŽI, KAJ ZNAŠ« V LOVRENCU

Aktiv ZMS Lovrenc na Dravskem polju je priredil 19. junija t. l. oddajo Pokaži, kaj znaš, ki je v celoti uspešna. K uspehu so pripomogli odlično postavljena scena, razsvetljava z barvnimi reflektorji in vodstvo oddaje, ki je svoje delo v redu opravilo.

Prvo nagrado je prejel ansambel osnovne šole iz Starš, drugo Marija Vajda iz Budine, tretjo Stanka Fric iz Ptuj, četrto pa domačin Stanko Muršec. Ostali so prejeli tolažilne nagrade.

Nastopajoče sta ocenjevali strokovna komisija in sestavi: Martin Korošec, uslužbenec iz Ptuj, Majda Križan, učiteljica iz Lovrenca, inženir Jože Botočin ter Viktor Ptičar, učitelj iz

Starš. Komisijo občinstva pa so sestavljali: Jožica Peršuh, maturantka gimnazije, Marija Skledar, gospodinja, Marija Travnikar, uslužbenka, in Franc Skledar, delavec. Komisiji sta zelo strogo ocenjevali. Med posameznimi točkami programa je igral priznani ansambel »Veseli slavčiki«, ki jih poznamo iz letovišča v Statenu. Ansambel igra zelo lepe skladbe.

Oddajo sta uspešno vodila napovedovalca Cvetka Medved in Maks Ivančič. Oba poznamo kot dobra igralca amaterja. Lovrenski mladinski kulturno-umetniško društvo, v katerem sodelujeta, pa poznamo kot enega najbolj delavnih mladinskih društev v občini.

Lojze Stepančič

Srečanje borcev v Sitežu za dan borca

Tako kot drugod po naši državi smo tudi v ptujski občini praznovali dan borca. Poleg akademije, ki je bila v soboto 2. julija, je bilo naslednjega dne tudi partizansko srečanje v Sitežu pri Francu Vtiču, pri enem izmed prvih aktivistov iz teh krajev.

Tega dne smo se ustavili v Stopercih ter peš krenili med haloško grievnjo. Na strminah je ponekod travnik, krpa pšenice in vinogradi, nato pa veliki gozdovi. Za partizane so bili gozdovi nekoč varno skrišališče, za sovražnika pa zeleni pekel.

Ko smo se vzpenjali na hrib po vijugastih stezah in stezicah med travniki in gozdovi, smo bili presenečeni, ker ni bilo nikjer nobene markacije, ki bi nas varno pripeljala na domačijo Franca Vtiča. Od daleč se je slišalo streljanje in le to nam je bil nekaj kačipot. S povpraševanjem pri redkih domačijah smo le prišli na cilj. Z vrha hriba se nam je odprl čudovit pogled v grabo na prijazno Vtičevo domačijo. Zastava na strehi domačije je pozivljala mavrične barve sončnega jutra. Ta pogled nam je v precejšnji meri omilil nejevoljo zaradi iskanja poti. Spustili smo se po hribu navzdol. Pri domačiji, kjer je že sedelo pod brajdi mami precej ljudi, nas je pričakal oče Vtič ter nas je sprejel prav tako prijazno, kot je nekoč sprejemal partizane, ki so hodili tod. Prijazen nasmehek, iskren stisk roke ter požirek domače slivovke in že smo pozabili vse neveselosti s poti. Ko smo se pozdravljali s prijatelji in znanci, se je zaslisl glas: »Gredite! Mestna godba na pihala je takoj zaigrala partizansko koračnico »Na jurše«. Po poti iz gozda sta prihajali z zastavo na čelu partizanski patroli; med zvoki godbe, prešernim streljanjem in ploskanjem navzočih sta se bližali domačiji Franca Vtiča. Spoznali smo znane obraze ljudi, ki jih srečujemo vsak dan na ptujskih ulicah, ne vedoč pri tem, da so prav ti pomagali v najhujših dneh strahot in fašističnega terorja pisati najnovejšo zgodovino jugoslovanskih narodov.

Patroli sta se pod poveljstvom Karla Zmavca čisto po vojaško postavili pred odrom, na katerem so že čakali prvi aktivisti iz ptujске občine. Lepo jih je bilo videti v partizanskih uniformah, s titovkami, s puškami na ramah in s polnimi oprski odlikovanji. Komandir patrole Karl Zmavec je raportiral predsedniku Zveze združenih borcev NOV občine Ptuj Milanu Lacku. Besedo je dobil Franc Vtič, ki je opisal začetke aktivističnega dela in zameške partizanstva v tem kraju. Slovesnost je končala patrola s tremi salvami v počastitev padlih borcev. Eden izmed partizanov je predlagal, naj bi poslali Centralnemu komiteju ZKJ in predsedniku Titu pozdravno brzojavko. S tem so se vsi prisotni strinjali. Napisal jo je Ivek Rau — komisar patrole:

Centralnemu komiteju ZKJ
Borci in aktivisti NOV občine Ptuj, zbrani na partizanskem sre-

čanju v Haložah ob praznovanju dneva borca, se v celoti strinjajo s sklepi IV. plenuma CK ZKJ in izražajo polno podporo Centralnemu komiteju in njenemu generalnemu sekretarju tovarišu Titu ter njegovim iskrenim naporom za odstranitev vseh negativnih pojavov v razvoju naše socialistične družbe. Borci in aktivisti ptujске občine vam zagotavljajo — tako kot med NOV — tudi vnaprej pomoč in vso podporo v nadaljnji izgradnji socializma v naši lepi deželi.

Borci in aktivisti NOV
ptujске občine

Po slovesnosti je bila prosta zabava. Veljalo je načelo samopostrežbe. Kot nekoč borci, smo sedaj mi v vrsti stali pred partizansko kuhinjo Vtičeve mame in čakali na svoj del. Preprostost, dobro srčnost in zgornost haloških ljudi nas je čisto prevzela. Po nekaj grizljajih pristnega domačega kruha in po nekaj kapljicah pristnega haloškega vina smo postali zgovornejši. Otrlesi smo se vseh spon vsakdanjosti, se objeli in že je zadonela lepa domača pesem. Vsi smo bili kot velika družina očeta in mamice Vtičeve. Čudovito in nepozabno doživetje! Ko smo takole objeli peli — med nami tudi Nežka Krambergerjeva, žena prisrčnega pogleda — se je marsikdo spomnil težav iz časa vojne: ta na koncentracijsko taborišče, drugi na pregnanstvo, tretji na svoje partizanstvo in vsi na osvoboditev. Se bolj prešerno smo zapeli, še tesneje se objeli; vsakdo je bil vesel, da je svoboden Slovenec med svobodnimi Slovenci.

Odhajali smo z nepozabnimi vtisi. Na vrhu hriba smo se v slovo še enkrat ozirli na Vtičevo domačijo. S pogledom smo obšli okoliške griče. Na strminah ponekod zopet travnik, krpa pšenice, vinogradi, nato veliki gozdovi — vse to je bilo v zlatu zahajajočega sonca... Lepa si, mati Slovenija! Zate se je bilo potrebno neustrašno boriti. Hvala vsem, ki ste v boju zanj preživeli kri.

Mamič in očetu Vtiču hvala za lep sprejem in nepozabne lepe vtise, ki smo jih odnesli s partizanskega srečanja pri njihovi domačiji.

CENIK

TRGOVSKEGA PODJETJA
»POVRTNINA« MARIBOR

POSLOV. 38, PTUJ (PRI MAGDI)

Cene v novih dinarjih.

Breskve kg 3, hruške 4,20, jabolka 3,90, marelice 3,80, arašidi (odprti) 13, banane 4,90, paradižnikova mezza (880 g) 9,50, grapefruit 4, limone 4,20, pomaranče 4,50, rozine 10,40, slive (suhe) 7,60, cvetača 3, čebula 2,50, fižol (stročji) 2,30, korenje (jedljivo) 3,50, kumare 3,20, krompir 1,20, pesa 2,70, paprika babura 4,80, paradižnik 3, peteršilj 4,80, solata (braz.) 1,50, zelje (sveže) 1,20, fižol (prepelčar) 3,90, fižol (rečev) 2,30, papir, vreče 3,15, olje belo 11,5, olje belo 1/2 1,280.

Atletsko prvenstvo v počastitev dneva borca v Ptuj

V nedeljo, dne 3. julija, je organizirala Komisija za atletiko pri Občinski zvezi za telesno kulturo Ptuj odprto atletsko tekmovanje v počastitev 25. obletnice vstaje in dneva borca. Udeležila so se ga partizanska društva iz Ptuj, Rogoznice, Hajdine in Markovec. Skupno je tekmovalo 39 pripradnikov. Moške discipline so obsegale tek na 100 in 1000 m, ter skok v višino in daljino. Ženske pa tek na 60 in 600 metrov in skok v daljino.

Rezultati: Moški 100 m 1. Franc Zmazek (12,4) Markovci 2. Oto Mesarič (12,5) Ptuj 3. Mirko Hoinik (12,8) Hajdina. Tek na 1000 m: 1. Janez Meznarič (2,44) Kidričevci 2. Marjan Znidaric (2,59) Markovci 3. Vlado Resman (3,06) Markovci. Skok v daljino: 1. Oto Mesarič (5,75) Ptuj 2. Franc Zmazek (5,59) Markovci 3. Ignac Vrhovšek (5,26) Rogoznica. Višina: 1. Bojan Potočnik (1,82) Rogoznica 2. Martin Mikša (1,60) Markovci 3. Ignac Vrhovšek (1,55) Rogoznica.

Ženske: tek na 60 m: 1. Erika Zupanič (9,3) Ptuj 2. Danica

Turnšek (9,4) Markovci 3. Zofija Terbutec (9,6) Hajdina in Tila Kelenc (9,6) Markovci. Tek na 600 m: 1. Angela Kolarič (1,54) Markovci 2. Neža Milinarič (1,59) Markovci 3. Danica Turnšek (2,02) prav tako Markovci. Daljina: 1. Zofija Terbutec (3,84) Hajdina 2. Marica Esih (3,70) Ptuj in 3. Tatjana Sirec (3,60) Ptuj.

Prehodni pokal dneva borca je pri moških osvojil Bojan Potočnik iz Rogoznice, ki je pri skoku v višino zbral 575 točk. Drugi je bil Janez Meznarič iz Kidričevca, ki je v teku na 1000 m zbral 569 točk in tretji Martin Mikša Markovci v višini s 555 točkami. Pri ženskah je osvojila pokal Zofija Terbutec iz Hajdine v daljini s 445 točkami. Druga je bila Marica Esih ter tretja Erika Zupanič, obe Ptuj.

Organizacija tekmovanja je z manjšimi spodslajji potekala zadovoljivo, vendar se je pri udeležbi že pokazalo počitniško in dopustniško razpoloženje tekmovalcev in šolske mladine.

OP

Odlomki iz življenja heroja

XV

Gogala je ležal poleg Koboja in Stefana in nertil za hišo, kjer se je sem pa tja pokazal kak Nemec. Z druge strani ga je opazoval nemški ostrostrelec. Ustrelil je in zadel Gogala skozi čelado v čelo, da je neogibno obležal. Boj je besnel vedno bolj in bolj. Nemci so juršali le enkrat, a so se morali umakniti.

Dušan je bil s štabom bataljona pri tretji četi na robu hriba. Vedel je, da je bataljon v zelo hudem položaju. Kaj bo z opremo, ki so jo pustili na sklednu? Umakniti se bodo morali tako, da bo čim manj žrtev! Stane, Tomaž in Skala sklenejo, naj prva četa jurša in si tako utre pot do opreme. Niso uspeli. Dva tovarisa sta pri tem padla. Z nemške strani je Dušan slišal stokanje in vpitje ranjencev. Ko se je zmrčilo, se je z bataljonom spustil po grebenih na levi strani črte Litija—Sv. Križ k nemški meji. Čez dobre četr ure je zagledal pod seboj cesto, kjer so vozili nemški avtomobili in kamioni, ki so se v dolini ustavljali.

Ponoči je bataljon krenil proti St. Vidu pri Steni do kmeta v Mišjem dolu, kjer so prešli partizani mejo in se utaborili za dnevni počitek na italijanskem okupacijskem ozemlju. Pot na Stajersko se ni posrečilo.

O bitki blizu sv. Križa, ki so jo bili s sovražnikom dne 24. decembra, je Dušan s tovariši v štatu napisal poročilo. Glavnemu poveljstvu slovenskih partizanov, ki je v njem čitamo, da so se udarili s številčno močnejšimi nemškimi enotami, pri čemer so razvili fronto v dolžini enega kilometra. Sovražnik je imel štiri ridose, bataljon pa štiri padle. Nemci so iz masčevanja za partizansko zmago požgali vas Tisje, prebivalce pa odpeljali v Begunje in kasneje v Nemčijo.

Po dnevnem počitku v Mišjem dolu, ki se je Dušan-Tomaž in vsem v štabu bataljona zelo prilegel, so v zgodnjem zimskem večeru 25. decembra krenili dalje. Pa kakšni uri hoda so se ustavili pri dveh kmetijah pod Primskovim. Tomaž se je s štabom in prvo četo udomil v zgornji, druga in tretja četa v sosednji spodnji hiši in v skednju. Uredili so orožje, nekaj pojedli za večerjo, borci so zaspali. Tomaž in Stane pa sta razpravljala še dolgo o načrtih pohoda za drugi in prihodnje dni.

Ze pred sedmo jutraj sta odšla dva partizana iz bataljona v bližnji mlaj po moko. Kuharji so kuhali močnik za zajtrk. Skuhan močnik se je kadil iz velikega lonca, pripravljen, da ga partizani razdelijo v svoje posode. Tedaj so zaslišali neke od zunaj močne strele, ki so nenadoma

utihnil. Kaj se je zgodilo? Oba partizana, ki sta odšla po moko, so napadli in ustrelili Italijani. Komandant Stane je odredil, da partizani zasedejo položaje nad taboriščem. Italijani so bili pod njimi, na slabšem. Razvil se je močan ogenj, v katerem so podlegli mnogi sovražni vojaki. Streljanje od obeh strani je trajalo do ene popoldne. Sovražnik je dobil veliko pomoč. Bataljon je zato krenil po grebenu proti dolini Temenice in se ustavil blizu vinogradov, četr ure oddaljen od ceste. Tu se je zasilno utaboril.

V štabu so Dušan in tovariši premotrlili položaj. V dolini je mrgolelo Italijanov. Domačin jim je prinesel vina in tri hlebece kruha. Kuhar in njegovi pomočniki so ga morali razdeliti na šestdesetdeset kosov. Ko so potešili glad, so se odpravili na polve štaba v staro taborišče Stiške čete — na Kremenjak. Nekaj ranjencev, ki se jih je nabralo v zadnjih bojih, pa so poslali v Ljubljano.

Dušan-Tomaž je imel veliko opraviti s Pučlesko četo, ki je bila najbolj nezadovoljna s poveljem, oditi na Stajersko. Zelo so nergali, radi bi šli nazaj na Pučle. Politični komisar Tomaž je sprevidel, da so potrebni močni ukrepi. Na njegovo pobudo so ustanovili prvo partizansko

vojno sodišče v Sloveniji. Sestavljali so ga nekateri člani komunistične partije v bataljonu: politični komisar Tomaž, Miro Perc in dva politična komisarja čet. Člani sodišča so zbrali borce v krivuljo v obliki črke U in pred uporniki partizani prečitali kazni. Glavnega godrnjača Tarzana so obsodili na smrt. Obsojenec pa je tedaj planil med borce svoje čete, ki so se mu razmaknili, da je lahko zbežal.

Tarzanov pobeg in prva sodna obravnava partizanskega sodišča v bataljonu je vznemirila razpoloženje v bataljonu. Stroga kazni, ki naj bi jo krivec prejel, je vplivala, kakor je komisar Tomaž predvidel — ugodno na poslušnost, ki so jo bili partizani dolžni štabu bataljona. Zavladal je red.

Ko je prišel bataljon v taborišče na Kremenjak, je zapadlo precej enega. Razprli so si šotore, da bi počivali nekaj dni po velikih naporih.

Komisar Tomaž in komandant Stane sta se odločila, da čimprej obvestita Glavno poveljstvo o neuspelem pohodu na Stajersko. Stab je poslal v Ljubljano oficirja Skalo, določenega za zvezo. Dan njegovega povratka je bil v bataljonu veliko doživetje, saj jim je Skala prinesel vest, naj bataljon prezimi na Dolenjskem in spomladi odrine po drugi poti

na Stajersko. Hitro so se odločili, da bodo prezimili v okolici Lipoglav in Police. V velikim zanimanjem so čitali tudi Slovenski poročevalci, ki jim ga je prinesel Skala iz Ljubljane, in poslušali Tomaža, ki jim je po Skalovem prihodu pripovedoval o Brežiški četi.

Dejal je, da so jo ustanovili v začetku oktobra 1941. Pri ustanovitvi je pomagal takratni sekretar komiteja KPS za brežiški okraj, Rudolf Janhuba, ki je postal politični komisar čete. Pokrajinski komite za Stajersko je poslal v četo tudi njega, Dušana Tomaža. Četa je tedaj štela dvajset borcev in komandirja ter komisarja. Vsi so bili oboroženi s puškami, med njimi je bilo tudi nekaj francoskih pušk. Četa se je zadrževala v okolju Dobove, Brežice, Krškega, Sevnice in Borhorja. Ko se je pomikal 1. stajerski bataljon na ozemlje, kjer so hoteli Nemci prebivalstvo izseliti, bi se mu morala priključiti tudi Brežiška četa; toda do združitve ni prišlo. Bataljon se je moral umakniti zaradi močnih sovražnih vojaških sil, ki so se zbrale, da bi uničile bataljon. V začetku novembra se je četa premaknila nad Rajhenburg blizu Malega kama, zahodno od Podrede, z namenom, da bi ponovno uničila rudniške naprave v Senovem. Nemci so četo zasledili, jo obkolili in uničili. S komi-

sarjem Rudijem in še nekim partizanom sta se rešila, ker sta pred napadom slučajno šla k nekemu kmetu na sestanek s člani Osvobodilne fronte.

Tomaž je končal s svojo zgodbo o boricah, ki so pred kratkim, še ne pred mesecem dni, končali svoje življenje. Dolgo v večer so se pogovarjali nato v bataljonu o brežiški četi, ki bi prišla v sestavi partizanskih bataljonov na Stajerskem, če bi je ne uničili.

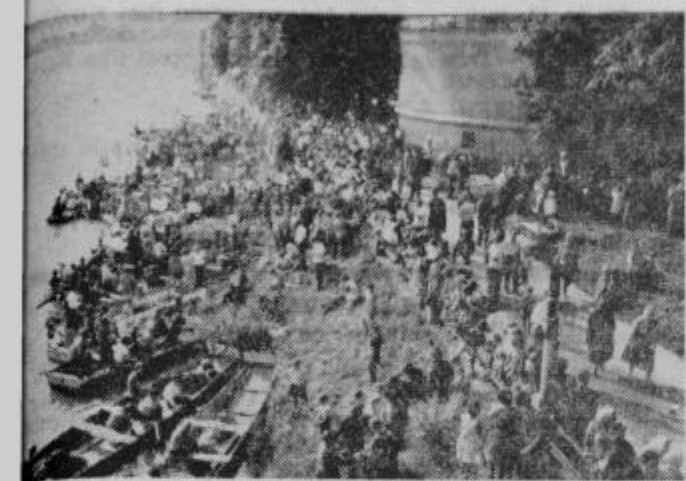
Ko so se borci na Kremenjaku nekoliko odpotili, so odšli na pot proti železniški progi Grosuplje—Kočevje, z namenom, da napadejo fašistično postojanko Turjak. Še nekaj je bataljon napotilo proti Grosuplju. Glavno poveljstvo slovenskih partizanov čet je namreč odredilo, da se tudi Grosupeljska četa priključi Drugemu stajerskemu bataljonu. Ta je napadala okupatorjeve postojanke okoli Grosuplje in Turjaka.

V noči na prvi januar 1942 je korakal Dušan-Tomaž s člani štaba in partizani Drugega stajerskega bataljona po globokem snegu čez Lučarjev Kal na Sušico in skozi Zirovnikov graben na Znojle. Na Bregarjevi domačiji so jim dali žganja in kruha. Prvega januarja so šli mimo Laz in se ustavili v Korinju po kmečkih domovih in gospodarskih poslopih.

V. R.

Večerove« rancarje je Ptuj lepo sprejel in odpravil

Večerova« akcija z rancarskim potovanjem iz Maribora v Dubravo v sosednji Hrvatski je prinesla tudi Ptuj nekaj kot samo pričakovanje znanih in neznanih potnikov po Natihioma je zamikalo marsikoga med gledalci, da bi tudi v ranco in mirno odveslal navzdol po deroči Dravi.

Največ ranc je pristalo pri okroglem stolpu

Prispetja rancarjev v Ptuj je zbralo na obrežju Drave parku precej mladih in odraslih. Nekaj se jih je postavilo okrogleg stolpu pred tistim okrog skupine ansambla na Ptuj, ki ga je vodil harmonikar Kmetec, ostali pa so se stili dalje po obrežju proti rancarskemu mostu. Gostinsko podjetje »Haloški biser« je povlo nekaj miz s prigrizkom in piščanci za željne domačine in goste. Komunalno podjetje obesilo na oba mosta po petih zastav, svetlele stebre je ovilo z zastavami, da je prostor za pristajanje rancarjev kar prijetno pripravljen. Čakajočimi je bil tudi dšedni turističnega društva prof. Jože Maučec, pripravljen na nagovor štabu rancarjev,

in mnogi drugi prijatelji turizma raznih oblik in možnosti, ki jih je po svoje zanimala »Večerova« ekspedicija z rancami. Iz podjetja »Petovias«, »Panonijas«, iz obrata »Slovenske gorice« in iz »Izbire« so bili mlajši predstavniki z reklamnimi potopisnimi za pričakovane. Vse je kazalo, da se je Ptuj pripravil na rancarje in da jim je hotel izkazati s svojim prihodom k Dravi posebno pozornost.

Nekaj okrog 16. ure se je pokazala izza kopalnice ranca za ranco in na čelu njih reševalni čoln z Marjanom Berličem. Večina jih je pristala kar pri okroglem stolpu, kjer bi pač naj bil pozdravni nagovor, čeprav so imeli dovolj prostora na obrežju med obema mostoma za prijetno pristajanje. K sreči so

imeli dovolj vode, da niso imeli težav z nadaljevanjem poti. Novinar »Večera« Darko Marin je imel s svojim zvočnikom precej skrbi, saj ni kar tako ustaviti kolono potnikov na vodi ali pa jih poslati po vrsti naprej. Manjše težave pri mikrofonu so vsi skupaj hitro premagali. Prof. Maučec je prejel od štaba rancarjev v spomin malo ranco. Sam je hotel izročiti štabu nekaj steklenic vina »Slovenskih gorice« in zavitek »Izbire« Marjanu Berliču, vendar tega ni mogel, ker se je vse tako naglo odvijalo. V glavnem so vse stvari našle tistega, kateremu so bile namenjene. Vsi prejemniki reklamnih potopisnih iz Ptuja so bili veseli pozornosti ptujskih podjetij, pa tudi deklet in moških, ki so jim darila izročili. Kot se je videlo, so bili vsi rancarji s sprejemom v Ptuj zadovoljni, saj je bilo res mnogo ljudi in razpoloženje zelo ugodno.

Prijeten je bil potem pogled na skupino ranc, ko so se hitro odmikale izpod železnikega mostu in plule dalje proti Borlu. Colnarji so kar spretno veslali in njihovi pomočniki so si dostojno prizadevali biti glavnemu colnarju v pomoč. Mahanje z roko, vriskanje in druge znake v slovo so Ptujčani enako vračali. Potem ko je Ptuj zapustila zadnja ranca, so se Ptujčani razšli, gostinci so malo razočarani pospravili svoje mize in obrežje je bilo zopet prazno. Ko so komunalci pospravili še zastave, je bila že preteklost, da je Ptuj odpravil letošnje rancarje...

Prav bi bilo, da bi tudi Ptuj kdaž organiziral podobno rancarsko odpravo vsaj do Varaždina. Interesentov bi bilo dovolj, ko bi šlo za skupno akcijo z »Večeroma« ali pa za samostojno na pobudo »Turističnega društva Ptuj«.

V. J.

VEGETARIJANSTVO

Včasih slišimo: »Meso? Ne, jaz ne jem mesa. Uživam samo rastlinsko hrano.« Nekateri se strogo držijo takšne diete, vendar je tudi dosti takšnih, ki se štejejo za pravega vegetarijance, v usta ne vzamejo prehranskega proizvoda živalskega izvora.

V mnogih deželah, posebno vzhodnih, je vegetarijanstvo izraz religioznih veroizpovedi. V Indiji npr. ne bo človek določene kaste, tudi če bi umiral od lakote, jedel ribe, ne bo pil mleka, ne bo jedel jajc, da o mesu sploh ne govorimo.

Na zahodu je to čisto izraz mode. V kapitalističnih deželah obstaja znanstvena smer, katere pripadniki mislijo, da je organizem človeka in njegov prebavni sistem fiziološko bolj prilagojen prehrani z rastlinsko hrano. Uporaba lahko usvojljive živalske hrane, zadržujejo ti znanstveniki, lahko dovede do atrofije, do poslabšanja funkcionalnih lastnosti prebavnih organov in organizma v celoti. Na koncu koncev, kot osnovni argument navajajo oni tezo o samozastrupitvi organizma s strupenimi produkti razkrajanja beljakovin, ki nastajajo pri prebavi hrane živalskega porekla.

Sovjetski strokovnjaki za prehrano zavzemajo do vegetarijanstva negativno stališče. Vegetarijanstvo je dopustno samo v izjemnih primerih kot začasna dieta v prisilnih situacijah. Znano je, da so rastlinski proizvodi dovolj bogati z vitamini, solmi in organskimi kislinami, da bi zadovoljili potrebe organizma. Da pa bi organizem pridobil kritične mikroelemente — kobalt, mangan, železo in baker — izključno iz rastlinskih proizvodov, je potrebno zelo napeto njegovo delo, ki se prej ali slej izkaže kot škodljivo za njegovo normalno funkcioniranje.

Pri prehrani samo z rastlinsko hrano nastajajo precejšnje težave pri oskrbi organizma z maščobo. Rastlinski proizvodi so z izjemo oljarič zelo revni z maščobo. Vsebinske maščobe v njih ne preseže 1–2%. Človeški organizem pa potrebuje vsaj 60–70 gramov maščobe na dan (24 ur). Da bi dobili toliko maščob iz rastlinske hrane, bi je morali pojedati pet kilogramov. To seveda ni mogoče. Res je, da bi lahko kdo upoval, da bi orehi, mandeljni, soja, če bi vključili v prehrano, zadovoljili potrebe organizma po maščobi, toda ti proizvodi niso vsem in vedno dostopni.

Narodi in jeziki

Jezikov je na svetu mnogo več kakor narodov. Če je narodov okrog 1300, je jezikov okrog 3000. Nekaj pa jih je že izumrlo. So jeziki, ki jih govorijo razni narodi. Tako govorijo npr. državljani ZDA, Britanije, Kanade in Avstralije angleško, večji del južne Amerike govori špansko, vendar nalezimo večkrat npr., da govori en narod v več jezikih. V Belgiji govorijo francoski in flamski, v Sudanu pa govorijo celo 117 jezikov, v Kongu 500, v Indoneziji 250 jezikov itd.

Najpogostejše jedo vegetarijanci hrano brez maščob. V takšnih primerih začne uporabljati organizem lastne maščobne rezerve. To na koncu koncev vodi do kršitve reda v presnavljanju. Stvar je v tem, da je normalna izmenjava snovi mogoča samo, če dobiva organizem vsakodnevno skupaj z ostalo hrano tudi maščobe. Pri dalje časa trajajoči prehrani brez maščob izgubi organizem sposobnost presnavljati obilico maščob in postane na ta način bolj sprejemljiv za arteriosklerozo.

Pri prehranjevanju organizma s samo rastlinskimi proizvodi se tudi krši polnovrednost beljakovinske prehrane. Živiljenjsko potrebne aminokisline v našem organizmu se ne sintetizirajo. V hrani rastlinskega izvora jih je zelo malo. Največ jih je v beljakovinah živalskega izvora, v mleku, jajcih, mesu, ribah.

Kako bi poplajni to, da posamezniki daljši čas ne uživajo hrane živalskega izvora in kljub temu ne vstopajo zaradi pomanjkanja beljakovin in izčrpanosti. V vsakem primeru je takšna oblika »eksistence« nedvomno škodljiva.

Ena izmed oblik sodobnega vegetarijanstva je uživanje surove hrane. Mislijo, da je to zdravilno sredstvo pri mnogih kroničnih boleznih. Pristaši uživanja su-

rove hrane trdijo, da pomeni kuhati ali peči hrano kvariti proizvode ali zniževati njihovo vrednost. Vsekakor je tisti, ki se je obsodil na uživanje surove hrane, postavil svoj organizem v zelo težke pogoje.

Organizem potrebuje popolno beljakovinsko prehrano, to je beljakovine živalskega izvora. Vegetarijanska dieta jih izključuje iz prehrane, organizem pa je prisiljen biti zadovoljen samo z rastlinskimi beljakovinami. Iz surovih rastlinskih proizvodov je še bolj težko izločiti beljakovine kakor iz kuhanih, praženih ali pečenih. Vzrok za to je celuloza, ki je tako groba in povzroča pri prebavi surove rastlinske hrane toliko težav, da se njena vrednost močno zmanjša.

Cepprav je rastlinska hrana bogatejša z mnogimi biološko dragocnimi snovmi, sodobna znanost o prehrani ne priporoča izključnega uživanja surove hrane. V tem pogledu je moč govoriti o začasnih ukrepih zaradi zmanjšanja tolstosti ali pri kakšnih drugih boleznih. Za zaključek: vsak poskus v tem pogledu lahko prinese samo škodbe organizma. Preden bi v tem pogledu hoteli eksperimentirati, bi se morali posvetovati z zdravnikom-specialistom za prehrano.

M. P.

NAŠE ZDRAVJE

Iz česa je človeško telo?

Elementi, ki jih imamo v našem telesu, ne tehtajo več od 3,8 kg in bi za nje plačali le nekaj dinarjev. Kljub tej na videz majhni številki pa so za življenje oločilnega pomena. Čeprav je znanost tako napredovala, da je lahko določila vsebino našega telesa, je še vedno neznan vpliv in pomen marsikaterega izmed teh elementov.

Vzemimo na primer aluminij. V naših možganih ga je za majhen madež. Njegov dejanski pomen je še vedno skrivnost. Se le raziskave z radioaktivnimi izotopi bodo morda dale odgovor, če je ta trohica aluminija res glavnina sila duševnih procesov. Odstranimo kalcij iz telesa. Bitje srca bo postalo nepravilno, ali pa bo celo popolnoma prenehalo. Na oko nepomembna količina tega elementa omogoča redno in nenehno bitje srca.

V človeškem telesu zasledimo tudi jod. Količina v velikosti bučičine glave ima kaj nenavaden učinek. Pomanjkanje joda ne bo dovolilo človeškemu bitju normalne rasti in razuma; razvila se bo nenormalna pokveka.

Približno trije grami železa se porazdelijo po vseh rdečih krvničkih z obdobjem vredno natančnostjo. Železo je sestavni del hemoglobina — snovi, ki omogoča oskrbovanje telesa s kisikom. Če bi hemoglobin nalezil izginiti, bi morali umreti. Izredno naporno delo opravlja rdeče krvničke. Nenehno potujejo po 100.000 kilometrov dolgem omrežju arterij, ven in kapilar. Raznašajo kisik in varčevajo ob vrnitvi ogljikov dioksida. To je velika obremenitev, ki rdeče krvničke hitro iztrpa. Telo mora izrabljene nadomestiti in zato proizvede dnevno okoli 990 milijard novih.

Telo nima nobenega primernege skladišča za železo in zato si organizem pomaga na dva načina: železo izrabljenih krvničk se zbira v kostnem mozgu, kjer tvori nove celice, nove zaloga pa prihajajo z našo hrano. Nezadostne količine železa povzročijo bolezen, ki jo poznamo pod imenom anemija. Normalno število 5 milijonov rdečih teles v enem kubičnem milimetru krvi se zmanjša na tri, dva ali pa celo manj kot milijon. Simptomi pridejo običajno postopoma: pomanjkanje kisika se občuti kot popolna izčrpanost, slabost in živčnost. Vse te pojave lahko spremlja tudi glavobol in kratka sapa. Tovrstna anemija se lahko pojavi že v šestem mesecu življenja, ko se izčrpa zaloga železa, ki jo je otrok dobil od matere. Katere snovi nam bodo pomagale največ krvničk? Na prvem mestu so svinjska jetra, nekateri pa menijo, da so telečja boljša. Prav tako bogate jedi z železom so ovsena moka, govedina, marelice, zelje in žitarice.

Uživanje zadostnih količin železa pa ne pomaga dosti, če ni prisoten baker, ki deluje kot nekak katalizator. Biokemiki menijo, da primerna kombinacija teh dveh elementov uravnava bitje srca.

Zelo važna je tudi vloga kalija v krvi, saj je ta element izrednega pomena tudi za snov, ki pospešuje strjevanje krvi in

kot vezivo pri posameznih celicah. Premajhna količina kalcija vpliva na mišice in živce ter povzroča tetanijo, živčno stanje, pri katerem so mišice tako napete in toge, da pride do krčev. Primerna množina kalcija tako stanje ublaži. V sili se lahko obrnemo na naše skladišče kalcija v kosteh, vendar pretirano izčrpavanje in zalaganje drugih delov s tem kalcijem ni priporočljivo, ker s tem slabimo okostje.

Ali dobivamo zadosti kalcija? Menijo, da je očitno v kakršnemkoli načinu prehrane malo kalcija. Zato tudi priporočajo čim obilnejše uživanje mleka. Kot nekaka minimalna tedenska količina 6 litrov ali ustrežajoča količina drugih mlečnih proizvodov. Nosečnice, starejši ljudje in otroci ga rabijo še več. Med bogate vire kalcija prištevamo tudi zelje, ohrovt, ločiko in repo. Vendar telo ne varčeva kalcija iz svojih z enakomernostjo kot iz mleka. Določena količina kalcija dobimo tudi v jajcih, školjkah, krompirju, leči, ribah in v zelo dragem viru — kaviarju.

Fosfor je znan kot strup, toda bilo bi smešno misliti, da se v taki obliki nahaja tudi v našem telesu. Prisotne so le nekatere spojine. Le redki procesi se razvijajo brez prisotnosti fosforja. Fosforjeve spojine zasledimo v zapletenih proteinih, plazmi in drugih tekočinah. Človek potrebuje za normalno delovanje okoli kilogram fosforja, seveda v spojinah. Snovi, ki vsebujejo kalcij, imajo običajno tudi fosfor. Riba so znana in dobra hrana za možgane, vendar je dvomljivo, da bodo nadomestile pomanjkljivo inteligenco.

Za ves nadaljnji razvoj so oločilne drobne količine joda, ki ga tiroidna žleza željno varčeva iz krvnega obtoka, saj ga potrebuje za svoj hormon, znan kot tiroksin. Ta hormon uravnava delovanje kemičnih procesov. Prekomerno izločanje tiroksina bo povzročilo prehitro bitje srca, premajhno izločanje pa dušavno in telesno počasno osebo. Splošen simptom pomanjkanja joda je povečanje tiroidne žleze ali prenrasteje gošče. Tako bolezensko stanje odpravimo z uživanjem tablet, ki vsebujejo jod. Med snovmi, ki imajo precej joda, je hrana iz morja in zelenjava v obmorskih pokrajinah.

Mangan je potreben za vitamin B. Vse kaše, da magnezij pomaga kalciju pri pretvorbi hrane v energijo. Zveplo v povezavi z raznimi kislinami gradi tkivo in vzdržuje v zdravem stanju lase in nohte. Domneva se, da je brom pomemben za delovanje adrenalne žleze in pomaga, da zaspiamo. Kobalt poživlja ustvarjanje krvi. Cink opravlja podobno nalogo kot baker, a silicij daje koži elastičnost. Fluor utrdi steklenino zob, arsen je po izsledkih soodvisen v zvezi z rasti las, v telesu pa najdemo tudi kalij.

Lahko bi rekli, da so elementi oziroma njihove spojine vsaj tako pomembni kot vitamini. Če želimo, da bo naše telo z njimi primerno zaželeno, kar je zelo važno, se ne smemo omejit na eno vrsto hrane.

PREJEM VELIKE VEČEROVE RANCARSKE ODPRAVE V ORMOŽU

V čisto, 2. julija 1966, so prispeli Ormož pričakali veliko rancarsko odpravo, ki odplula s svojimi rancami iz Maribora do Donje Dubrave. V Ormož so prispeli okrog 8. ure zjutraj. Po kratkem sprejemu je šla karavana po mestnih ulicah do Mestne grabe, kjer je nato velik rancarski večer. Dobro razpoloženje so s svojimi domačimi »višami« skrbeli in planšarji. V tej veliki ranci je sodelovalo okrog 350 ljudi, med temi je bilo tudi nekaj gostov iz sosednje Avstrije. Sodelovali so novinarji, skoraj vseh večjih jugoslovanskih redakcij. Naslednji dan je karavana krenila ob sončnem vremenu naprej proti Donji Dubravi.

Bojan Oberčkal

Poština znamka

To, o čemer bomo sedaj pripovedovali, se je dogodilo v Londonu leta 1836. Učitelj Rouland Hill je dobil pismo. Odprl je ovojnico, prebral in se razjezil. Pismo ga sploh ni zanimalo, vendar je moral plačati poštino. To ni bilo doplačilo, kakor pravimo danes, temveč enostavno poštnina, ker takrat še ni bilo poštne znamke. Poštino je plačal tisti, ki je pismo prejel.

Neumnost, je pomislil Hill. Zakaj bi moral jaz plačati poštino za pismo, ki se ma nič ne tiče. Sedel je k mizi in napisal pismo glavnemu poštarju Velike Britanije, v katerem je predlagal, naj bi začeli izdajati poštne znamke: majhne površine in z lepilom namazano drugo stranjo, da bi jih lahko lepili na ovojnice.

Vendar glavni poštar Velike Britanije ni imel smisla za predlog učitelja Hilla.

Cez nekaj let pa je Hill postal prvi poštar v državi. Kmalu po nastopu službe je uvedel poštino

znamko; to je bilo 6. maja 1840. leta.

Novotarija se je hitro razširila po svetu. 1842. leta so uvedle poštino znamko ZDA, Brazilija, Švica, 1845. leta Rusija, 1849. leta Nemčija.

Kazen za rešitelja

Zakon enega plemena, ki živi na nekem otoku blizu Bornea, grozi s smrtno kaznijo vsakomur, ki bi skušal rešiti utapljajočo se žensko. Prebivalci otoka ženskam sovražijo. Ponosni so, le na to, da so njihove ženske odlične plavalke.

Davek na klobuke

V začetku 19. stoletja so uvedli v Britaniji davek na klobuke. Z žigom, ki so ga pritiskali na podlago, je bilo potrjeno plačilo davka. Če so našli koga brez žiga, je moral plačati 10 funtov globe.

V SOTESKI

ATEVŽ HACE

en je bil oblačen, mrzel in ven. Iz doline so se umakali brigade, delavski bataljon, kande in terenske skupine. Je odšlo. Na bližnji cesti se je gugal star črni voz, v katerega je bil mršav, velik in sila star. Za konjem je počasi stopal desetišletni starec, visok, tan in malo pripogojen. Počasi je bil z velikim rjavim klobukom, s katerega mu je ves čas padalo po hrbtu. Čez pleča mu je bila puška s cevjo obrnjeno nazaj. Včasih se je ozrl na voz, ki je sedela mlada ženska, vsa v belu, v debelo odejo. Včasih je gledal na klobuk. Liza, potrpi, saj bo kmalu tam. Bila je njegova dvajsetletna snaha, ki je v Ptuj držala enoletnega sina. Časa do časa je z zateglim glasom zaklicala: »Oče, ljubi moj kmalu tam!« Ali pa je pogledala izpod debele odeje na starca, nato ji je po spet zdrl na starega klobuka in se s teško sapo vlekel na voz. Nazadnje so ji oči zablistele na Savinjskih gorah. Vse je venomer bobnelo. Sama je zamrmrala: »Tam gori mora biti Peter.«

Črna se je ulila ploha in na Savinjske planine so se spustile goste meglice. Otroci se spejo. Starec se je obrnil in zaklical: »Otroka še bolj zavij!«

spet poslušal zamolklo bobnenje, ki se je razlegalo z gora, udaril konja z bičem in rekel: »Ja, tam gori se jih pa danes kar tare.« Obenem se je spomnil na vsa leta, ki jih je prebil na Soški fronti. Od Doberdoba, Gabrijela, Fajtega Hriba, Oslavja do Sabotine. Čiknil je pred voz in dejal snahi: »Enajst ofenziv sem prebil na Soči in samo to ti rečem, da niti vsaka stota krogla ne zadene.« Liza mu je odvrnila: »O za božjo del, samo da ne bi.«

Ob kritepotju, kjer se odcepi cesta v sotesko, je stal starejši stražar. Vihal si je brke in si vse pazljivo ogledoval. Konja, starca in žensko z otrokom. Potem je rekel: »Oha, kam pa vi?« Ranjencev nimate. Zenske in otroci pa naj bodo kar doma. Starec ga je srdito pogledal in povedal, da je Kamnarjev Miha. »Stiri sinove imam tam gori.« Z bičem je pokazal na strme gore Radohe, kjer je bobnelo.

Stražar se je ujezil in začel vpiti: »Čemu tiščiš na zimo v planine. Vrnite se.« Mimo so hiteli obveščevalci, kurirji in zapozneli terenci. Vsi so svetovali, da naj se vrnejo. Starec pa je trmasto vztrajal: »Pet let sem bil vojak in Nemce poznam. Vem, da ne bi bilo prav, če bi ostal, ko cela vas ve, da so štirje iz hiše v planinah. Lizo in vnuka bom dal na varno za mene, pa ne skrbi.« Starec je čiknil pred

njega in rekel: »Kaj te briga ženska in vnuk, to je moja stvar. Prej sem bil vojak kot ti, in vem, kako gredo te stvari.«

Iza Mesenica je nizko pribobnelo letalo in v bližini strela bombe. Nato je odletelo proti Mozirskim planinam. Stražar je skočil v obcestni jarek in si z rokami pokrival glavo. Liza je zavpila, ko so zatreščale bombe in otroka se bolj stisnila k sebi. Kamnarjev Miha pa je spet pljunil in poglaval konja. Čez čas se je obrnil k snahi in se zasmejal: »Si ga videla, Liza, si ga videla? Komaj se pokaže takale ropotulja, pa ti skoči v jarek. Ta se bo še moral navaditi. Morebiti se mesec dni ni v četi, pa nas je že skoraj poslal nazaj.«

Sredi soteske ga je ustavil drugi stražar: »Kam pa, oče, kam?« Starec je spet čiknil in z bičem pokazal na visoko Radoho. »Tam gori so moji štirje sinovi. Z snaho in vnuka pa odgovarjam jaz, ne ti.« »Vi že, vi,« je rekel stražar, »kaj pa otrok?« Starec se je nakremžil in zavpil: »Ne bo ga alana vzela, iz te trdne rodbine.« »Ja, ampak kaj bodo dejali v štabu. Či zvedo, da sem vas pustil.« — »Bil sem vojak, je odvrnil Miha. »Vse te pozdravlja, vsa ta pota in zeste poznam, zato ne skrbi.« Jezno je udaril po konju in voz se je zamajal po slabi cesti naprej. Liza na vozu je molčala in se na tihem ponosno čudila tastu, da je tako

odločen. Saj je bil doma zmerom tih in miren. Na koncu poti je izpregel konja in voz zavlekel med goste grmovje, kjer ga je zadel s smrekovimi vejami. Kmalu je prišel domači kurir.

Kamnarjev Miha se je vrvaval in rekel: »Lej, Jožek, tebi izročam snaho in vnuka Peterčka. Ti ju boš že tako spravil, da ju Nemci ne bodo nikoli dobili.« Liza je stopila k očetu: »Oče, daj, da grem z vami na Radoho,« je rekla. »Tako rada bi videla Petra.« — »Danes ne,« je odvrnil Miha, »preveč bobni tam gori.« Krbi za Peterčka, da bo sit in da ga ne bo zeblo. — »Nič se ne bojte, oče,« je dejal kurir Jožek. »Skrbel bom za oba, saj smo vendar domači.« Starec se je še enkrat obrnil k snahi: »Kadar bo bolje, pa bo prišel k tebi Peter, če ne on, pa Jože ali Marčo ali pa France, ki vam vse zadnje sem pa tudi jaz, ki vem za vse steze, da vaju bom pripeljal domov.« Potem je rekel kurirju: »Ti Jožek, pa še konja vzemi, ti bo prav prišel. Tako ga vsaj ne bodo vzlele tiste mrhe.« Liza je še enkrat zaprosila, da bi šla rada z njimi k Petru. Starec pa je odkimal, poljubil vnuka Peterčka na rdečo lico, krepko stisnil snahi in kurirju roko. Potem je v staro avstrijsko puško potisnil pet nabojev, si jo vrgel na rame in odšel po strmini proti goram, kjer so bili njegovi štirje sinovi.

ŠPORT ŠPORT

Republiško tekmovanje lovcev v streljanju na glinaste golobe in na srnjaka v Ptuj

V ponedeljek, 4. julija 1966, je bilo na strelišču Lovske zveze Ptuj na Spodnjem Bregu pri Pincerjevem mlinu X. republiško tekmovanje v streljanju na glinaste golobe in na srnjaka. Tekmovanje je organizirala republiška lovska zveza, prireditelj pa je bila Lovska zveza Ptuj, ki ima za tako tekmovanje primerno strelišče z vso tehnično opremo. Skupine in posamezniki so poslale na tekmovanje lovske zveze Kranj, Krško, Koper, Ljubljana, Maribor, Novo mesto, Murska Sobota in Ptuj.

Udeležence tekmovanja je pozdravil predsednik ptujske lovske zveze Janko Vogrinec, o pomenu in namenu tekmovanja pa je govoril predsednik komisije za strelstvo pri LZS Janez Bule iz Ljubljane, ki se je udeležil tekmovanja tudi kot predsednik Republiške lovske zveze. Prvi strel na glinaste golobe je izstrelil zvezni in republiški prvak Jože Zadnikar.

Po dobrih pripravah na ločenih streliščih za streljanje na glinaste golobe in na srnjaka, po disciplini ter skrbnem delu ocenjevalnih komisij se je videlo, da je bilo za tekmovanje ugodno vzdušje poleg lepega vremena, ugodnega okolja ob Studenčnici, daleč od vsega nemira ter ob

discipliniranih, sicer redkih gledalcih. Tekmovanci iz Gorenjske in iz Murske Sobotice, pa tudi iz Kopra in Ptuja ter iz ostalih lovske zveze so se med seboj hitro spoznali in si postali domači, zlasti tisti, ki so se že večkrat znašli na enakih tekmovanjih. Strelšče za glinaste golobe je obdajalo nekaj reklam ptujskih podjetij »Les«, »Panonija«, »Perutnina«, »Izbira«, »Merkur«, Kreditna banka in »Petovljana«, na mizi pri stolpu za komisijo pa so se svetili 4 različno veliki pokali, zlata, srebrna in bronasta plaketa, 30 diplom ter več praktičnih nagrad za zmagovalne skupine in posameznike lovce.

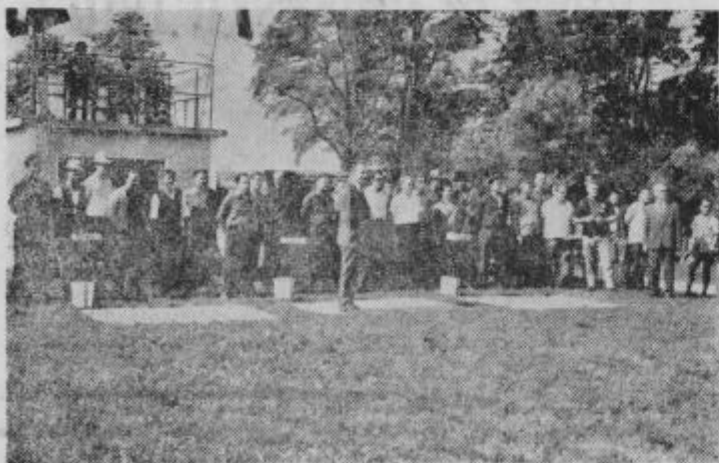
Vsak tekmovalac je streljal 60-krat, in sicer 50-krat na glu-

naste golobe in 10-krat na srnjaka. Tovrstni sport je naši javnosti še malo znan, čeprav ga Lovska zveza Ptuj večkrat ponavlja za članstvo lovske družine na svojem območju, zato je tudi bilo med gledalci največ tekmovalcev in njihovih spremljevalcev. Na črni deski so hitro beležili kaj se ničlo o zadetkih po tekmovalnih skupinah in marsikateri strellec se je do izstrelitve zadnjega, za tekmovanje določenega naboja močno oznožil, saj je sonce do popoldnevnega odmora, pa tudi pozneje krepko pripekalo.

V ekipnem tekmovanju v streljanju na glinaste golobe in na srnjaka so dosegli najboljši uspeh, in sicer 1. mesto skupine iz Ljubljane s 686,8 točke, 2. mesto skupina iz Ptuja s 646,1 točke in 3. mesto skupina Maribor s 595,3 točke. V ekipnem streljanju na glinaste golobe je dosegel 1. mesto Ptuj, 2. Ljubljana in 3. Maribor. Med posamezniki so bili v streljanju na glinaste golobe najboljši, in sicer 1. zvezni in republiški prvak Jože Zadnikar iz Ljubljane, 2. Otmar Zorčič iz Ptuja, 3. Rudi Rakuša in 4. Milan Hlupič, oba iz Ptuja.

Po končanem tekmovanju in po objavi rezultatov X. republiškega tekmovanja so bili razdeljeni pokali in diplome ter praktične nagrade, ki so jih prispevala razna podjetja. Lovci z vseh strani Slovenije so se v novo urejeni in zelo priljubljani gostinski sobi gostinskega podjetja Breg končno dobro pogovorili o vseh problemih lovskega in raznih predelih Slovenije in o delu lovske zveze in društev ter ostalem. Z uspehi so bile komisije pa tudi prireditelj Lovska zveza Ptuj zelo zadovoljni, saj so dali ravno ti Ptuj zelo ugodno oceno, da je sposoben dobro pripraviti tudi republiška zatevna tekmovanja v tovrstnem sportu.

V. J.

Pred začetkom tekmovanja se zbor vseh tekmovalcev

DVA GOLA RAZLIKE — DOVOLJ ZA II. LIGO? NK ALUMINIJ — NK METALAC (Zagreb) 3:1 (1:0)

Do konca tekme so ostale samo še 5 minute, rezultat pa je bil 2:1 za Aluminij. En gol razlike je bil premalo za revanš v Zagrebu. Gledalci so razočarano že zapuščali igrišče, ko je Krnić po levi strani preigral nekaj obrambnih igralcev Metalca in ostro streljal na gol. Golman gostov ni mogel uloviti te žoge in jo je samo odbil. V veliki gneči pred vrati gostov je bil najboljši pritečen Muršec, ki je odbito žogo silovito po zemlji poslal v mrežo. Bilo je to 3:1 in izboljšani izgledi za končni uspeh.

Strelci: Krnić v 33. in 47. ter Muršec v 87. minuti za Aluminij. Edini zadetek za goste je dosegel Horvat v 52. minuti.

ALUMINIJ: Bračić, Tkalec, Mesarič, Sattler, Muršec, Knežević, Vodušek, Milosavljević, Marković, Krnić, Sponhija.

METALAC: Ujević, Matić, Milovanović, Crnjak (Mužar), Ferencak, Kiner, Mastela, Sertić N., Hercegonja, Horvat, Sertić P.

Takoj na začetku tekme je

predstavnik NZ Slovenije predal kapetanu domačega moštva prehodni pokal za osvojeno prvo mesto v Sloveniji. Okrog 2.500 gledalcev je klicalo in pozdravljalo fante v belem in želeto zmagi, ki bi zagotovila vstop v II. zvezno ligo. Se nikoli na igrišču Aluminija ni bilo toliko ljudi, ki so bili z oboroženimi z vsemi pripravami za bodrenje igralcev. Slišati je bilo zvonce, trobente, pokale so petarde. V takem vzdušju ni bilo mogoče slabo igrati.

Igralci Aluminija so takoj v začetku silovito napadli gol Ujevića, ki je imel polne roke »čela«. Vrstile so se priložnosti. Na gol streljajo vsi, celo obrambni igralci. V 10. minuti so gledalci skočili: Vodušek odlično poda v »prazen« prostor, Sponhija je hitrejši od branilca gostov in popolnoma sam prihaja pred vratarja Ujevića. Ko so vsi žogo videli že v mreži, Sponhija preigra golmana, potem pa strelja čez prazna vrata.

Gosti se samo branijo in s

skrajnimi močmi rešujejo svoja vrata. V 17. minuti Marković odlično strelja s kakih 20 m, a golman žogo pošlje v kot. Od 23. do 30. minute so Marković, Krnić ter Sponhija zapravili tri lepe priložnosti.

Končno v 33. minuti veselje v vrstah Aluminija. Milosavljević močno strelja, Krnić pa odbito žogo z ostrim strelom pošlje v gol — 1:0.

S tem rezultatom je končan prvi polčas, čeprav bi v 45. minuti lahko bilo 2:0. Iz teže situacije je Krnić prispebno s peto poslal žogo mimo golmana v gol. Na sami golovi črti je žogo odbil Zagrebčan Kiner.

Takoj na začetku drugega polčasa je Krnić streljal prosti strel z 18 m. Vzel je zalet in odlično streljal. Žoga je obšla v zgornjem levem kotu, pri tem pa je golman gostov samo pogledal za njo.

Ko so vsi mislili, da se bo zdaj na vrata Zagrebčanov vsula »toča« golov, je obramba Aluminija naredila napako in je Metalac zmanjšal na 2:1. Nekaj minut po tem je poškovčan Tkalec, pri tem ko je reševal gotov zadetek. Do konca tekme Aluminij igra z 10 igralci in prepustila iniciativo gostom. V teh trenutkih stopi na sceno Bračić, ki sigurno in efektivno rešuje svoja vrata. Najboljša »parada« je bila vsekakor v 62. minuti, ko je z akrobatskim skokom odbil žogo čez gol, ki jo je Sertić N. iz prostega strela silovito streljal v zgornji kot.

Čeprav samo z 10 igralci Aluminij je pred koncem tekme dosegel še en gol in potuje v Zagreb s solidno zalogo.

Po tekmi smo vprašali trenerje obeh moštev o končnem izidu dveh srečanj.

Trener Metalca Krešo Pukšec, bivši igralec Dinama iz Zagreba, je takoj povedal: »Čeprav je naš napad slabši del moštva, mislim da rezultat 3:1 ni nenaдомestljiv in da se bomo igrali v II. ligo.«

Trener domačih Anton Kurilić je bil seveda nasprotnega mišljenja: »V Zagrebu bomo igrali najmanj neodločeno.«

Igralcom Aluminija želimo končni uspeh in obilo športne sreče.

Vojo Veličković

Občinska nogometna liga GORIŠNICA — LOVRENC 2:4 (0:0)

V nedeljo, 3. julija, sta se v Gorišnici srečali nogometni ekipi domačinov in gostov iz Lovrenca. Ekipa Lovrenca je prišla na igrišče, toda ni bilo delegiranega sodnika. V tem trenutku se je pojavil na igrišču občinski sodnik iz Gorišnice tov. Rupnik, ki je bil pripravljen soditi tekmo in tako je prišlo do sporazuma med predsednikom NK Gorišnica in kapetanom gostov, da se odigra prvenstvena tekma. Nato je predsednik domačinov tov. Kokot napisal zapisnik, toda na koncu tekme je zapisnik skrivnostno izginil (ker je Lovrenc zmagal) in Kokot je trdil, da zapisnika sploh ni pisal in da smo igrali le prijateljsko tekmo. Vsi igralci Gorišnice so nam ob koncu čestitali za fair igro in za osvojeni točki ter športno sprejeli poraz, razen Kokota, ki je s svojo nešportno gesto pokazal, da ni športnik.

Tako nam niso dali niti podatkov o ekipi Gorišnice. Lovrenc je nastopil v naslednji postavi: Jekovljek, Turkuš, F. Dolenc, Predikaka, Pšajd, Lenart, Perko, Lamberger, J. Strel, Zajc, B. Strel (A. Dolenc). Stiri gole za Lovrenc je dosegel J. Strel.

Tekma je bila na oko lepa in hitra, na trenutke, posebno ko je Lovrenc vodil, je postala preveč groba. Prvi polčas se je končal brez golov v terenski enakovrednosti. Na obeh straneh je bilo nekaj priložnosti, toda realizatorja ni bilo. Drugi polčas je potekal v premoči gostov, ki so z hitrimi podajami brez preigravanja zlahka pribajali pred gol domačinov. V 10. minuti II. polčasa je dosegel J. Strel prvi gol za goste, nato so domačini izenačili v 15. minuti, v 20. minuti je J. Strel povedel Lovrenc in nato v 26. minuti z glavo povisal na 3:1 in 5. minut pred koncem dosegel svoj zadnji gol po napaki branilca. Sreča za domačine je bila, da ni dosegel še 5. gola, ko je z glavo lepo streljal, toda žoga je zadela prečko in se odbila v polje. Končni rezultat je postavil domači srednji napadalec.

Pri Lovrencu se je odlikovala ostra obramba, ki je z dolgimi podajami lepo zaposlila napad, odlično je povezoval igro Lenart, v napadu pa je ob dobrih soigralcih imel svoj dan J. Strel. Ekipa domačinov kot celota se ni odlikovala, pač pa so se odlikovali nekateri posamezniki.

Sodnik je sodil dobro, z manjšimi napakami, ker ni imel stranskih sodnikov. Pohvale vredno je, da je sodil izredno objektivno, čeprav je domačin.

Mali oglasi

PRODAM

POCENI PRODAM lepo kuhinjsko kredenco, mizo in stole. Vprašajte pri Skuhala, Maribor, Ul. heroja Bratčiča 15/II.

PRODAM AVTO OPEL KADET »KUPE«, vinsko rdeče barve (8800 km) in dvosedezni moped colibri (8000 km). Naslov v upravi lista.

STAVBNO PARCELO z gradbenim dovoljenjem in načrtom prodam. Na parceli je 63 kub. m gramoza in izkop za klet. Naslov v upravi.

PRODAM 4 VINSKE SODE po 400 litrov, kad za grozdje, 3 skrinje za zrnje, 1/2 kub. m češnjevih desk, (2,60 m dolge in 1/4 cm debele) in skropilnico za vinograd. Alojz Lovrenc, Slavšina 56, Vitomarci.

Ugodno prodam fiat 600 za 670.000 starih din, tudi na ček. Naslov v upravi.

STANOVANJA

OSAMLJENA VDOVA s bišo in vrtem vzame šole prosto deklo za svojo. Šišite na upravo lista pod »naučim te šivati«.

PAZNO SOBO V PTUJU ali bližnji okolici iščem. Naslov v upravi.

IZGUBLJENO

V NEDELJO, 3. JULIJA, sem zgubila žensko jopico zelene barve na poti od trga do bolnice. Poštenega najditelja prosim, naj jo vrne proti nagradi Razalji Lesjak, Bukovci 104, D. Markovci.

Danes in jutri

Kino Gorišnica

10. julija — španski film LAZNI ZAKON.

Kino Ormož

9. in 11. julija — film TOLPE STRAHOT.

13. julija — japonski film HIROŠIMA, MOJA ZALOST

Kino Ptuj

8., 9. in 10. julija ameriški barvni cinemaskopski film »SLADKA IRMA« ob 17.30 in ob 20. uri, v nedeljo pa ob 10., 15. uri, ob 17.30 in ob 20. uri.

12. in 13. julija — grški kinemaskopski film RDEČE SVETILKE.

14. julija — francoski barvni kinemaskopski film KETAN FRACCAS.

Kino Središče

9. in 10. julija — ameriški barvni kinemaskopski film VPRASAJ KATEROKOLI.

Kino Tomaž pri Ormožu

10. julija — francoski film ZAUPNIK ZENA.

LUNJNE SPREMEMBE IN VREMENSKA NAPOVED za čas od sobote, 9. julija, do sobote, 16. julija 1966

Zadnji krajec bo v nedeljo, 10. julija, ob 22.43. NAPOVED VREMENA: V soboto, 9. julija, bo še deževalo na jugu in na severu. V nedeljo, 10. julija, bo delno sončno vreme in začetek celotedskega lepega vremena. Dnevna temperatura bo v soboto, 9. julija, okrog 18 stopinj C. 1. soboto, 16. julija, pa bo 32 stopinj C. Od srede do sobote bo popolnoma jasno.

Alojz Cestnik

OBVESTILO

Oddelek študijske knjižnice zaprt za bralce od 11. do 2. julija, oddelek ljudske knjižnice bo od 25. julija do 27. avg. posloval omejeno: vsak dop. in ob četrtkih popoldne.

Upravni odbor AVTOM DRUŠTVA PTUJ išče INKAR TA CLANARINE na območju mesta Ptuj in okolice. In senti naj se prijavijo v društveni pisarni v predpoldanskem

RAZPIS

Na podlagi sklepa izvršilnega odbora kreditne banke Ptuj z dne 29. maja 1966 razpisuje kreditna banka Ptuj

NATEČAJ

posojila za dograditev individualnih stanovanjskih hiš višini 500.000 N din (50 milijonov starih dinarjev)

Na natečaj se lahko prijavijo fizične osebe, ki gradijo stanovanjske hiše na območju občine Ptuj in izpolnjujejo sledeče pogoje:

1. da za popolno dograditev hiše manjka največ 20% sredstev predračunske vrednosti,
2. da k manjkajočim sredstvom za dograditev prispeva polovico sam ali delovna organizacija — delodajalec,
3. da se bo graditelj do 31. decembra 1966 vselil v novo zgrajeno hišo.

Najdaljša odplačilna doba posojila je 5 let, obrestna mera 2% letno.

Prednost pri odobritvi posojila bodo imeli interesi

1. ki bodo ponudili krajši odplačilni rok,
2. ki bodo ponudili večji delež lastne udeležbe in
3. ki bodo dali izpraznjeno stanovanje na voljo stanovanjskemu podjetju Ptuj.

K vlogi za posojilo je treba priložiti sledeče dokumente:

1. prepis gradbenega dovoljenja,
2. predračun gradbenih stroškov za celotno hišo,
3. predračun stroškov za manjkajoči del dograditve,
4. dokazilo, da bo po vselitvi v lastno stanovanjsko hišo izpraznjeno dosedanje stanovanje graditelja,
5. dokazilo o lastnih sredstvih oziroma o posojilu strani delodajalca,
6. podatke o lastništvu sedanjega stanovanja prosilca.

Ponudbe v zaprti kuverti bo banka sprejemala najpozneje do 21. julija 1966. Vsi interesi bodo o izidu natečaja pisno obveščeni.

Ptuj, 28. junija 1966

KREDITNA BANKA PTUJ

TOVARNA VOLNENIH IZDELKOV MAJSPEK razpisuje za šolsko leto 1966/67

štipendijo

za študij na Višji ekonomski komercialni šoli — oddelku za zunanjo trgovino.

Prednost imajo moški kandidati.

Prošnje sprejema uprava podjetja do 1. avgusta 1966.

STROJNE DELAVNICE, PTUJ, RAJSPOVA 13

razglašajo 5 prostih delovnih mest

VULKANIZERJEV — POMOŽNIH DELAVCEV

Pogoj: končana osemletka in odslužen vojaški rok v JLA

Osebnih dohodki po pravilniku podjetja.

Prošnje vložite do 18. julija 1966 na zgoraj naveden naslov;

sprejmejo za čas počitnic

7 DIJAKINJ ZA LAŽJA DELA

v gumarni.

Interesentke se naj oglašijo v splošnem sektorju podjetja do 12. julija 1966.

Osebnna kronika

Rojstva, poroke in smrti na območju matičnega urada Ptuj

Rodile so: Silva Pešic, Budina 1 — Dragana; Marija Mislavčič, Borovci 42 — Miroslava; Kristina Krajnc, Veliki vrh 6 — Tanjo; Ljudmila Hohnec, Kidričevo 6 — Suzano; Majda Bukovec, Radomerščak 4. Ljutomer — Aleksandra; Stefa Pšajd, Jiršovci 1 — Ivana; Marija Petrovič, Ločki vrh 65 — Vlada; Terezija Kocipec, Lesnički vrh 4 — Janka; Helena Vojsk, Zagorci 12 — Jožeta; Marija Vindič, Apače 111 — deklica; Katica Lopert, Dobrečje 142. Murska Sobota — dečka; Vlasta Stumberger, Budina 45 — Karmeno; Barbara Ekart, Starše 76 — Roberta; Roza Zajc, Sela 34 — dečka; Stanislava Pelcl, Mariborska — Olga; Terezija Vogrinec, Nadole

26 — Marijo; Marija Sonaja, Ptujška 31, Ormož — Mojca; Marija Sever, Trgovčice 14 — Emila; Matilda Janžekovič, Juršinci 38 — dečka; Marija Zorko, Cagana 5, Radgona — Vido; Marija Celan, Zlatoličje — Mirana; Marija Miko, Središče 125 — Ingrido; Elizabeta Ornik, Biš 38 — Dušana in Vilija; Marija Zupanič, Apače 46 — dečka.

Poročili so se: Stanislav Hercegama, Aškerčeva 14 — Stefanija Drevenski, Aškerčeva 14; Karl Horvat, Placar 30 — Katarina Stranič, Mestni vrh 122.

Umrli sta: Jože Vurcer, Ljutomerška 14/a, roj. 1912, umrl 1. julija 1966; Marija Znidarič, Zg. Hajdina 73, roj. 1901, umrla 3. julija 1966.